УЛУҒ ОКТЯБРГА ШОН-ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

43 йил чиқиши
№ 256 (13.518).
7 НОЯБРЬ 1966 йил
ДУШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒ БАЙРАМ ШАРАФИГА

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

6 ноябрда Кремлдаги Съездлар саройида меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ва шаҳар партия комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев ўртоқлар мажлис президиумида пайдо бўлганларида тўпланганлар уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов тантанали мажлисни очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси А. Я. Пельше Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Тошкент Санъат саройи байрамлардагидек безатилган. Меҳнаткашлар коллективлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, гарнизон ҳарбий қисмларининг жуда кўп вакиллари Улуғ Октябрнинг 49 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда қатнашмоқ учун 6 ноябрь кечқурун бу ерга келдилар.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолигига кандидат М. А. Абдураззоқов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Г. А. Габрельянц, А. Р. Хўжаев, М. З. Мирзаахмедов, И. В. Марцинюк, С. К. Зиёдуллаев, фан ва маданият арбоблари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, революция ветеранлари бор эди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов очади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси тўпланганларнинг гулдурос қарсаклари остида тантанали йиғилишнинг фахрий президиумига сайланади.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун сўз Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддиновага бериладн.

Тарихда, деди у, ғолибона Октябрдан кўра муҳимроқ воқеа бўлган эмас. Ғолибона Октябрь ер юзидаги юз миллионлаб кишилар тақдирига жуда катта таъсир кўрсатди, жаҳондаги революцион ўзгаришларга кучли туртки бўлиб хизмат қилди.

Октябрь революциясининг қирқ тўққизинчи йили Коммунистик партия ва совет халқи ҳаётида рўй берган жуда муҳим воқеалар билан машҳур. Шу йили КПСС нинг XXIII съезди бўлиб ўтди. Съезд партиянинг сиёсий, иқтисодий, идеологик ва ташкилотчилик фаолиятига доир энг муҳим масалаларни қараб чиқди, коммунизм қурилишини жадаллаштириш марраларини белгилаб берди. Бу йил—янги беш йилликнинг биринчи йили. Бу йил—Совет мамлакати ўзининг буюк эллик йиллигига қадам қўяётган йил.

Мамлакатимиз эришган ютуқлар ҳаммани қувонтиради, мамлакатимиз кучга тўлиб, дадил юксалиб бормоқда. Ҳозирги вақтда СССР жаҳон саноат маҳсулотининг қарийб бешдан бир қисмини ишлаб чиқармоқда.

Ўзбекистон ССР Октябрь байрамига ажойиб муваффақиятларга эришган ҳолда келди. Ҳозирги Ўзбекистон — мамлакатнинг энг йирик индустриал районларидан биридир. Республикамизда 100 тармоққа мансуб 1000 дан ортиқ йирик корхона бор. Республиканинг саноат маҳсулоти Европа, Осиё, Африка ва Америкадаги 70 дан кўпроқ мамлакатга экспорт қилинмоқда. Ўзбекистон саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 1924 йилдагига нисбатан 78 баравар ошди. Бу эса ҳақиқатда ҳам олға қараб босилган жуда катта қадамдир.

31 октябрда республика планни бажарди, 2 ноябрда эса давлатга пахта сотиш мажбуриятини ҳам адо этди. Ҳосил йиғим-терими давом этмоқда. Бу йил Ўзбекистон мамлакатга камида 4 миллион тонна пахта беради, деб айтиш учун тўла гарантия бор. Республика бунча кўп пахтани илгари ҳеч қачон топширган эмас.

Бу йил машинада пахта теришда катта муваффақиятларга эришилди. Колхоз ва совхозларнинг далаларида 24 мингдан кўпроқ «зангори кема» ишлади.

Қишлоқ хўжалигининг барча бошқа тармоқларида ҳам йил муваффақиятли тугалланмоқда. Республика ғалла, пилла, жун, полиз маҳсулотлари, сабзавот, узум, тухум тайёрлаш планларини ошириб бажарди.

Октябрь революцияси вужудга келтирган социалистик тузум экономикани жадал ривожлантиришни таъминлади, халқнинг моддий фаровонлигини бутун чоралар билан ошириш учун энг қулай шарт-шароитларни яратиб берди. Сўнгги йилларда меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилаш юзасидан талайгина тадбирлар амалга оширилди — халқ хўжалигининг барча тармоқларида иш ҳақини такомиллаштириш соҳасида кўп иш қилинди, пенсия таъминотининг минимал миқдори оширилди, колхозчиларга давлат пенсиялари жорий қилинди, кўплаб истеъмол қилинадиган бир қанча молларнинг нархи камайтирилди.

Улуғ Октябрнинг 49 йиллиги арафасида қардош республикалар ва Ўзбекистон вакиллари, Совет Армиясининг жангчилари турли массивларда ва Сергелида қуриб берган янги уйларда тошкентликлар қарийб 3500 янги квартира оладилар. Бу эса шаҳримизда катта байрам куни кўплаб ховли тўйлари ҳам бўлади, демакдир. Зилзиладан кейин жами 10 мингдан кўпроқ оила янги квартира олди.

Зилзила вақтида Тошкент аҳолиси кўрсатган мардликни абадийлаштириш мақсадида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети кенг жамоатчиликнинг истакларини эътиборга олиб, республика пойтахтида «Мардлик» монументини қуриш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу монумент Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига очилади.

Улуғ Октябрнинг 49 йиллиги шарафига социалистик Ватан, қаҳрамон совет халқи шарафига, жонажон Коммунистик партия шарафига айтилган хитобларни йиғилиш қатнашчилари гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

* * *

Тантанали йиғилиш қатнашчилари учун катта концерт берилди. (ЎзТАГ).

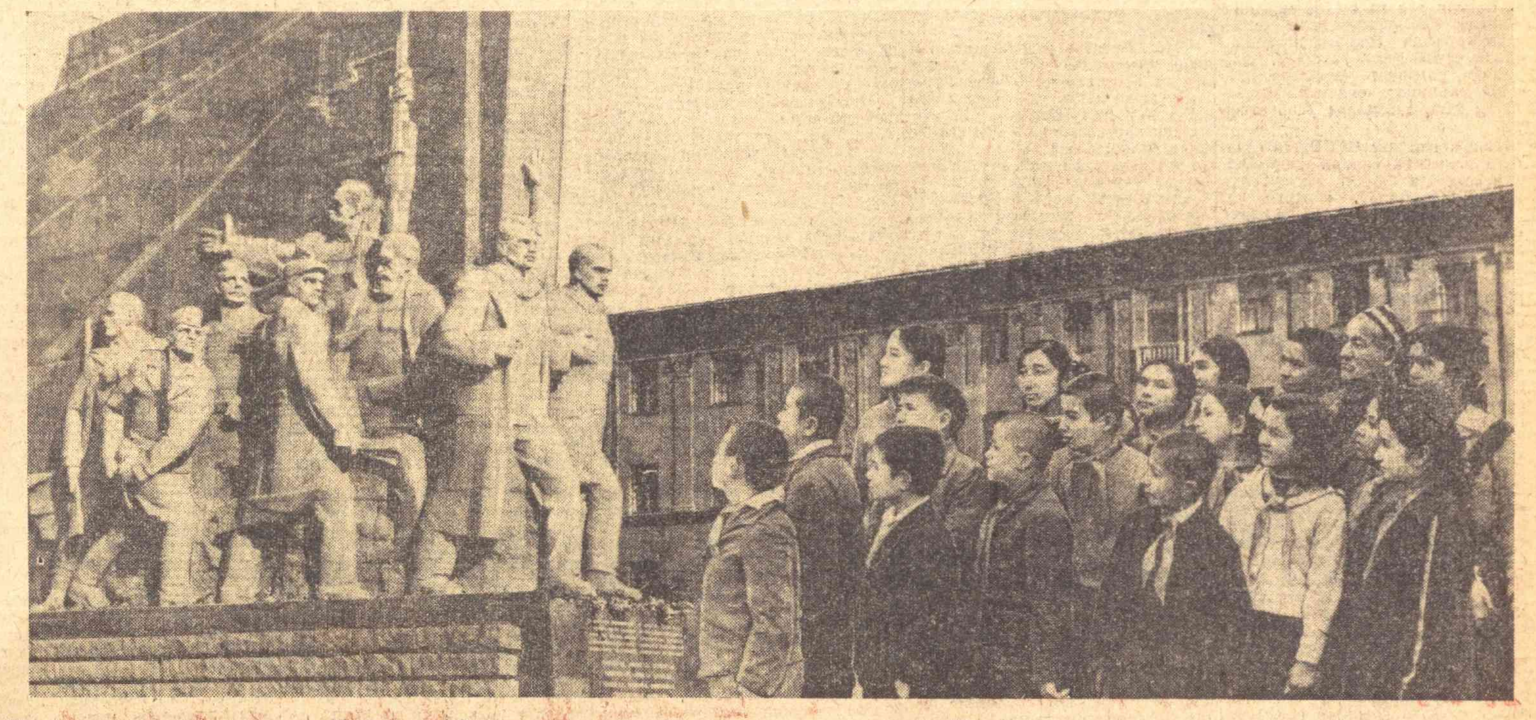

Кекса коммунист, революционер М. Халилов Тошкент шаҳридаги 20-мактаб пионерлари билан 14 комиссар ҳайкали олдида.

А. Тўраев фотоси.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 49 ЙИЛЛИГИ

Ўртоқ А. Я. ПЕЛЬШЕнинг 1966 йил 6 ноябрда Кремлдаги Съездлар саройида ўтказилган тантанали мажлисдаги доклади

Азиз ўртоқлар!

Совет халқи, бутун дунё меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллигини тантанали нишонламоқдалар. Эртага, 7 ноябрда юбилей йили кунларининг ҳисоби бошланади. Юбилей йили Совет социалистик давлатимизнинг ярим асрлик умрини нишонлайди.

Тарихнинг ҳамиша олға боришига озми-кўпми таъсир ўтказган ва инсоният хотирасида сақланиб келаётган воқеалар кам эмас. Лекин шу воқеалардан биттаси ҳам 1917 йил 25 октябрга ўтар кечаси Россияда рўй берган воқеалар билан тенглаша олмайди. Большевиклар партияси ташкил этган ва жипслаштирган Петроград пролетариати Владимир Ильич Ленин раҳбарлигида қўзғолон кўтариб, буржуа-помешчиклар тузумига қақшатқич зарба берди ва ҳокимиятни ўз қўлига олди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси янги даврни бошлаб берди. Европа, Осиё, Африка ва Латин Америкасининг бир қанча мамлакатларида кейин бошланиб кетган ҳамма революцияларга негиз бўлиб қолди. Россия пролетариатининг қаҳрамонона шижоати бундан буён ҳам капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи ва барча меҳнаткашлар учун илҳомбахш ўрнак бўлиб қолаверади, уларнинг революцион курашида йўлчи юлдуз бўлиб қолаверади.

Октябрнинг ғалабаси капитализмнинг чексиз ҳукмронлигига чек қўйди. Эндиликда социалистик система ер куррасининг тўртдан бир қисмидан кўпроғида ўрнашиб олди ва планетамиздаги бутун аҳолининг учдан бир қисмидан кўпроғини бирлаштириб турибди. Россиядаги Октябрь революцияси империализмга қарши миллий озодлик ҳаракатининг қудратли кучларини ишга солиб юборди. Мустамлакачилик империяларининг вайроналари устида олтмишдан кўпроқ суверен давлат барпо бўлди. Шу мамлакатларнинг бир қанчасида нокапиталистик йўл билан боришга интилмоқдалар, социалистик тенденциялар тобора аён бўлиб қолмоқда.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари Совет Иттифоқида коммунизм қуришни ўзларининг жонажон ишлари дебгина билиш билан чекланмай, шу билан бирга буни ўзлари учун юксак интернационал бурч деб ҳам билиб, жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар социалистик ватанининг иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий қудратини Коммунистик партия раҳбарлигида ҳормай-толмай мустаҳкамламоқдалар.

I. ЛЕНИНИЗМ ҒОЯЛАРИНИНГ, ОКТЯБРЬ ҒОЯЛАРИНИНГ ТАНТАНАСИ

Ўртоқлар!

Улуғ Октябрнинг ҳар йилги байрамини совет кишиларининг ҳамма бўғинлари: Совет ҳокимиятини курашиб қўлга олган, социалистик жамият қурган, уни Улуғ Ватан урушининг жанг майдонларида ҳимоя қилиб сақлаб қолган кишилар ҳам, оталари ва акалари билан бирга революциянинг буюк ишини давом эттираётган кишилар ҳам шод ва хурсанд бўлиб кутиб олмоқдалар.

Бизларни айни бир ҳис ва фикрлар, айни бир интилиш ва муштарак иш — коммунизм қуриш бирлаштириб турибди. Октябрь курашчиларининг йўлидан борингиз, уларнинг қаҳрамонлигига таклид қилингиз, деб Владимир Ильич хитоб қилиб айтган сўзларни ғоят тўлқинланиб эсламоқдамиз. Социалистик революциянинг улуғ йўлбошчисига фикран мурожаат қилиб айтамизки, мана энди яқин ярим асрдирки, совет халқи Октябрь қаҳрамонларининг шонли йўлидан ишонч билан олға бормоқда.

Қаҳрамонона кураш ва буюк ғалабаларнинг 49 йилини бошимиздан кечирдик. Шу йилларнинг ҳар бири совет тузуми қудратли кучининг шоҳиди, марксизм-ленинизм идеялари енгилмаслигининг шоҳиди бўлганлиги учун ҳам бизнинг хотирамиздан ўчмайди ва бизга қадрлидир.

Октябрь революциясини меҳнаткашлар оммаси янги турмуш бунёд қиламиз, деган ният билан амалга оширган эди ва шунинг учун ҳам бу революция аввал бошиданоқ ижодий, ўзгартирувчи характерга эга бўлди.

Ишчилар синфи сиёсий ҳокимиятни ўз қўлига олганидан кейин В. И. Ленин социализм қуриш планини тузишга дарҳол киришди. Ғарбдаги «билимдонларнинг» кўпларига бу план утопия, амалга ошмайдиган бўлиб кўринган эди. Партияни Ленин йўлидан тойдиришга уринган кимсалар ҳатто ўзимизнинг мамлакатимизда ҳам бўлди. Буларнинг баъзилари партияга майда буржуа авантюризми сиёсатини, баъзилари либерал реформизм сиёсатини қабул қилдирмоқчи бўлдилар.

Ленин режаларини амалга оширишг ишларини қуруқ гап сотувчиларга ва авантюрачиларга, имони суст шахсларга ва таслимчиларга қарши, троцкийчиларга, ўнг оппортунистларга, миллий оғмачиларга ва ленинизм душмани бўлган бошқа группаларга қарши кескин кураш шароитида олиб боришга тўғри келди.

Революция вазифаларининг жаҳоншумул тарихий улуғворлиги билан бизга эски Россиядан мерос бўлиб қолган ниҳоят даражада қолоқлик ўртасида ётган чуқур раҳнани бартараф қилмоқ учун социализм идеяларига юксак даражада садоқат, ғалабага чексиз ишонч, темир интизом, ишчилар синфи ва унинг авангарди — партиянинг чидамли ва жипслашган бўлиши лозим эди.

1921 йил баҳорида оч, чироқсиз қолган Москва оқшомларидан бирида Владимир Ильич мамлакат тақдири устида ўйлаб ўтириб, ташвишланган ҳолда қуйидаги сўзларни ёзганлигини тасаввур қилиш мумкин:

«РСФСР харитасига бир назар солинг. Вологдадан шимолга қараб, Ростов-Дондан ва Саратовдан жануби-шарққа қараб, Оренбургдан ва Омскдан жанубга қараб, Томскдан шимолга қараб бепоён ерлар ётибди, бу ерлар ўзида ўнлаб жуда катта маданий давлатларни сиғдириши мумкин. Ҳолбуки бу ерларнинг ҳаммасида патриархалчилик, ярим ёввойилик ва асл ёввойилик ҳукм сурмоқда». (Асарлар, 32-том, 389-бет).

Революцион оптимизмга тўлиб-тошган ишчилар синфининг ва ишчилар синфи партиясининг ижодий кучларига чексиз ишонган В. И. Ленин мана шундай ҳолатдан ҳам социализмга ўтиш мумкин деб таълим берди.

Ленин партиясининг раҳбарлигида совет халқи бениҳоя қолоқлик ва вайроналикни муваффақиятли бартараф қилди. Ватанимиз экономикаси юксак даражада ривожланган ва илғор маданият соҳиби бўлган қудратли ва гуллаб-яшнаб турган социалистик давлатга айланди.

Бугун биз, ўртоқлар, революциянинг мана шу ғалабаларини ўз-ўзидан шундай бўлиши лозим бўлиб қолган оддий ва табиий бир нарса деб идрок қилмоқдамиз. Лекин мамлакатимиз ўтмишда қандай бўлганлигини, ҳозир қандай бўлиб қолганлигини ўйлаб кўрсангиз, социалистик революциянинг замирида нақадар зўр ўзгартирувчи куч борлигини, бу революция бизнинг мамлакатимизда бўлганлигининг ўзи биз учун нақадар бахт эканлигини алоҳида зўр куч билан ҳис қиласиз.

Бизнинг мамлакатимиз сип-силлиқ йўлдан бормади, ҳеч ким оёқ босмаган ва оғир йўлдан борди. В. И. Ленин, ўзининг «Публицистнинг қайдлари» деган асарида ёш совет давлатининг йўлини образли равишда таққослаб, «Жуда баланд ва ҳали ҳеч ким текшириб кўрмаган тик тоққа» машаққатли кўтарилиб чиқишга ўхшатган эди. Бундай тоққа чиқиш учун деган эди у, «на экипаж бор, на йўл бор, умуман, илгари синаб кўрилган ҳеч бир нарса, мутлақо ҳеч бир нарса йўқ».

Совет тузуми, социалистик хўжалик системаси, Коммунистик партия сиёсати жуда қаттиқ ва холисона синовдан — замон синовидан муваффақият билан ўтди. Партиямиз, халқимиз биринчи кашфиётчилар бўлишдан иборат ўзларининг тарихий вазифаларини шараф билан бажардилар.

Нисбатан қисқа тарихий муддат ичида мамлакат индустрлаштирилди, бу эса Ватанимизнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлади ва уни жаҳоннинг иккинчи саноат давлатига айлантирди.

Давоми иккинчи бетда.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1966 йил 7 ноябрь. № 258 МОСКВА ШАҲРИ

Солдат, матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Бугун совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллигини байрам қилмоқда.

Бизнинг қудратли Ватанимиз бу байрамни тантанали равишда нишонламоқда ва ижодий кучлари ғоят камол топган ҳолда Совет ҳокимиятининг шонли 50 йиллиги сари бормоқда. Халқнинг қаҳрамонона меҳнати билан КПСС XXIII съездининг қарорлари муваффақиятли амалга оширилмоқда. Коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашган совет кишилари зўр сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати, ижтимоий бурчни чуқур англаш намуналарини кўрсатмоқдалар. Партия белгилаб берган коммунистик қурилиш вазифаларининг амалга оширилиши Совет давлатининг иқтисодий ва мудофаа қудратини тағин ҳам баланд кўтаради.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати СССР халқларининг туб манфаатларини ифодалаб, ленинча ташқи сиёсатни изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар.

Бироқ, бутун прогрессив инсоният қўллаб-қувватлаётган Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик йўли Америка Қўшма Штатлари империалистлари бошчилигидаги жаҳон реакцияси томонидан қаттиқ қаршиликка дуч келмоқда.

АҚШ агрессив монополистик доираларининг айби билан халқаро вазият кескинлашиб кетди, янги жаҳон уруши хавфи кучайди. Жаҳон жандарми ролини очиқдан-очиқ ўз зиммасига олган Америка империализми Вьетнам халқига қарши қонли уруш олиб бормоқда, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига қўпол равишда аралашмоқда.

Ғарбий Германия милитаристларининг сиёсати тинчлик ишига катта хавф солмоқда. Иккинчи жаҳон урушининг аччиқ сабоқларини унутиб, улар ядро қуролини қўлга киритиб олишга ва ўзларининг реваншчилик планларини рўёбга чиқаришга яна уриниб кўришга интилмоқдалар.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Ватанимизнинг мудофаа қувватини янада кучайтириш, армия ва флотни энг замонавий қурол-яроқ ва ҳарбий техника билан қуроллантириш учун ҳамма зарур чораларни кўрмоқдалар. Ўз халқига, улуғ коммунизм ишига чексиз содиқ бўлган совет қуролли кучларининг жангчилари ўз Ватанини ҳимоя қилишга ҳамиша шай бўлиб турибдилар. Улар социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг қардош армиялари билан маҳкам жанговар иттифоқ бўлиб ҳар қандай агрессорни қақшатишга тайёрдирлар.

Солдат, матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Сизларни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги билан қутлайман ҳамда жанговар ва сиёсий тайёргарликда, ўзингизнинг ҳарбий маҳоратингизни такомиллаштиришда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 7 ноябрда, маҳаллий вақт билан соат 20 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, шунингдек қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада қаҳрамон қалъа — Брестда тўплардан бир йўла ўттиз марта ўқ узиб салют берилсин.

Яшасин Улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР Мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

МОСКВАГА қайтиб келишди

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири В. И. Степаков Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, Германия Демократик Республикасида бўлганларидан сўнг 5 ноябрда Москвага қайтиб келдилар. (ТАСС).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида байрам олди учрашуви

Партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, фан ва маданият арбоблари, революция ветеранлари, гражданлар уруши ва Ватан урушининг қатнашчилари Октябрь байрами арафасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залига тўпландилар.

Бу учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, республика партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов тўпланганларга табрик нутқи билан мурожаат қилди. Ўртоқ Рашидов учрашув қатнашчиларини байрам билан қутлади, социалистик Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатларида янги муваффақиятларга эришувларини тилади.

Учрашувда бинокорларнинг бир группасига, шу жумладан Ўзбекистон пойтахтини тиклашда ёрдам бериш учун келган қардош республикаларнинг вакилларига «Тошкент бинокори» деган фахрий нишонлар топширилди. (ЎзТАГ).

Ўртоқ А. Я. ПЕЛЬШЕ докладининг давоми

(Боши биринчи бетда)

Социалистик революциянинг яна бир жуда мураккаб проблемаси — қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш проблемаси ҳам муваффақиятли ҳал қилинди. Бу —бирдан бир тўғри йўл—Лениннинг кооперативлаштириш плани белгилаб берган йўл эди, техникавий қолоқ майда товар деҳқон хўжаликларини йирик, механизациялашган коллектив хўжалик изига ўтказиш йўли эди.

Айни бир вақтда Совет Иттифоқида чуқур маданий революция рўй берди. Бу маданий революция социализм қуриш программасининг энг муҳим таркибий қисми бўлди. Владимир Ильич бундай деган эди. «Лекин яксон қилинган капитализмдан кишининг қорни тўқ бўлмайди. Капитализм мерос қилиб қолдирган бутун маданиятни олиш ва ана шунинг ўзидан социализм қурмоқ керак. Бутун фанни, техникани, бутун билимларни, санъатни олиш керак. Бусиз биз коммунистик жамият ҳаётини қуролмаймиз». (Асарлар, 29-том, 58-бет).

Партия рус ва жаҳон маданиятининг муваффақиятлари билан кенг оммани баҳраманд қилди. Миллион-миллион ишчилар, деҳқонлар, уларнинг болалари ўқиб олий маълумот олдилар. Мамлакатда халқ зиёлилари ўсиб етишди.

Социализмнинг СССРдаги ғалабаси социал ва миллий муносабатлар соҳасига тубли ўзгаришлар киритди. Ишчилар, колхозчилар, зиёлилар яхлит ва жипс жамият бўлиб қолдилар. Бу жамиятни яратишда ва мустаҳкамлашда ўз атрофига меҳнаткаш деҳқонларни жипслаштирган бизнинг қаҳрамон ишчилар синфимиз раҳбарлик ролини ўйнаб келди ва ўйнамоқда.

Коммунистик партия ишчилар билан деҳқонлар иттифоқига таяниб, аниқ синфий йўлни қатъият билан ўтказиб келди, мамлакатни социализм қуришга дадил олиб келди.

Юздан кўпроқ катта ва кичик халқлар ленинча миллий сиёсат асосида аҳил оила бўлиб бирлашдилар. Улар рус халқи ёрдамида қардошларча ҳамжиҳат бўлиб, социализмга келдилар. Уларнинг кўплари бу йўлни капиталистик ривожланишнинг уқубатли босқичини четлаб, босиб ўтдилар.

Улуғ Ватан уруши совет тузумининг мустаҳкамлигини қаттиқ синовдан ўтказди. Халқимиз ўз озодлиги ва мустақиллигини сақлаб қолмоқ учун кўпгина қурбонлар беришга мажбур бўлди. Бу ғалаба бир армиянинг иккинчи армия устидан қозонган ғалабасигина бўлиб қолмади, шу билан бирга бу ғалаба аввало социализмнинг ғалабаси бўлди, экономикамиз ва идеологиямизнинг, фанимиз ва техникамизнинг, совет кишилари мардонаворлигининг, совет кишилари руҳи бардамлигининг ғалабаси бўлди. Биз душманни бош кўтармайдиган қилиб емириб ташладик ва Европа халқларини, шу жумладан немис халқини ҳам фашистларга қул бўлишдан сақлаб қолдик. Совет халқининг бу ишжоатини инсоният ҳеч қачон унутмайди!

Немис-фашист қўшинлари Москва олдида тор-мор келтирилганлигининг 25 йиллиги яқинлашмоқда. Ўша машаққатли йилда Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг ўғил ва қизлари жонажон пойтахтни кўкрак кериб ҳимоя қилдилар, москваликларнинг ҳаммаси худди бир кишидек бош кўтариб чиқдилар. Қаҳрамон шаҳримиз Москванинг шон-шуҳрати сўнмас ўрнак бўлиб, абадий ярқираб туради!

Уруш даврида фашист ваҳшийлар 70 мингдан кўпроқ шаҳар ва қишлоқларимизни вайрон қилдилар ва ёндириб ташладилар, кўп минглаб корхоналарни култепаларга айлантирдилар, ўн миллионлаб кишиларни бошпанасиз қолдирдилар. Ўша вақтда бутун халқаро реакция, мана энди Совет Иттифоқи кўп йиллар давомида ўзини ўнглаб ололмайдиган ожиз давлатга айланади, деб ҳисоблаб, заҳарханда қилиб хурсанд бўлган эди. Социализм душманларининг умидлари ҳар гал бўлганидек, бу сафар ҳам пуч бўлиб чиқди.

Урушдан кейинги даврда саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ҳар йилги ўсишидаги ўртача суръат бизнинг мамлакатимизда Америка Қўшма Штатларидагига қараганда юқори бўлиб чиқди. Маҳсулотнинг бир қанча муҳим турларини ишлаб чиқариш соҳасида СССР АҚШга етиб олибгина қолмасдан, шу билан бирга ундан ўзиб ҳам кетди — бизда темир руда, кўмир кўпроқ қазиб чиқарилмоқда, кокс, цемент, магистраль тепловозлар ва электровозлар, ғалла комбайнлари, ёғоч, тахта, жун газламалар кўпроқ ишлаб чиқарилмоқда.

1965 йилда СССРда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш урушдан олдинги 1940 йилдагига нисбатан тахминан 8 баравар кўпайди. Халқ хўжалигининг энг муҳим тармоқлари фан-техника тараққиёти асосида техника билан қайта қуроллантирилди.

Етти йиллик план бажарилганлиги натижасида совет халқи коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш йўлида катта қадам қўйди. Етти йил мобайнида беш ярим мингга яқин саноат корхоналари қурилди ва ишга туширилди. Саноатдаги асосий ишлаб чиқариш фондлари икки баравар кўпайди.

Мана шуларнинг ҳаммаси ишчилар, деҳқонлар, инженер-техник ходимлар ва илмий ходимлар фидокорона ва чинакам қаҳрамонона меҳнатининг самараларидир.

Эртага мамлакатимизнинг шаҳарлари ва қишлоқларида янги орденлар ва медалларни кўксига тақиб олган, етти йиллик планни муваффақиятли бажарганликлари учун ҳукуматнинг юксак мукофотларига сазовор бўлган ўз корхоналари ва қурилишларининг байроқларини кўтариб олган минг-минглаб меҳнатчилар байрам намойишининг биринчи сафларида ўтадилар. Социалистик мусобақа ғолибларини Ватан муносиб равишда тақдирлади, ўзининг энг яхши ўғил ва қизлари билан Ватанимиз фахрланади!

Ватанимиз социалистик тузум туфайли, совет кишиларининг коммунизм идеалларига садоқати, партия билан халқнинг бузилмас бирлиги туфайли қолоқликдан қутулиб, иқтисодий, сиёсий ва маънавий кучларнинг равнақи сари зўр куч билан парвоз қилди. «Бизнинг партиямиз, — деди Л. И. Брежнев КПСС XXIII съездида,— халқни буюк ишлар қилишга уюштира ва руҳлантира олганлиги билан ўз номини абадийлаштирди».

Совет Иттифоқининг жаҳоншумул тарихий ғалабалари Октябрь революцияси идеяларини, ленинизм идеяларини амалга ошириб, Коммунистик партия халқимизни бошлаб бораётган йўл тўғри йўл эканлигини тўла равишда исботлади!

II. КПСС XXIII СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРЛАРИ—КОММУНИЗМ ҚУРИШНИНГ УМУМХАЛҚ ПРОГРАММАСИ

Ўртоқлар!

Халқимиз Совет давлати туғилган кунни ҳар сафар тантанали равишда нишонлар экан, ўз тақдирининг ижодкори ва хўжайини бўлганлиги учун ҳам ўтган йилнинг натижаларини ишчанлик билан якунлайди ва эришилган муваффақиятларни муносиб равишда қайд қилиб, ўзининг бутун диққат ва эътиборини коммунистик қурилишнинг навбатдаги вазифаларига қаратади.

Хўш, Октябрь революциясининг қирқ тўққизинчи йилида қандай муҳим воқеалар юз берди? Аввало, у жуда катта тарихий воқеа йили — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди йили бўлиб, совет кишиларининг ва чет эллардаги дўстларимизнинг онгида ўчмас из қолдирди.

Съездимиз марксизм-ленинизм идеяларининг ҳаётбахш кучини, коммунистик ҳаракатнинг жипслигини, чинакам революционерларнинг ревизионизмга ва догматизмга нисбатан муросасизлигини бутун дунё олдида намойиш қилди. Съезд қарорларини партия ва халқ, қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг ҳаммаси маъқуллади. КПСС XXIII съезди мамлакатимиз сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётининг ҳамма томонларига жуда катта ва самарали таъсир ўтказаётганлиги борган сари тобора кўпроқ намоён бўлмоқда.

Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, съезд иши учун характерли бўлган ижодкорлик, ишчанлик ва принципиаллик, партия ва давлат фаолиятининг муҳим масалаларини ҳал этишда реалистик йўл тутиш вазияти кундалик жонли практикада тобора кўпроқ қарор топмоқда.

Субъективизмни таг-томири билан йўқотиш, партия ва давлат турмушининг ленинча нормаларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, социализмнинг объектив иқтисодий қонунлари талабларига мувофиқ халқ хўжалигига илмий раҳбарлик қилишни таъминлаш соҳасида 1964—1965 йилларда Марказий Комитет Пленумларида ва партиянинг XXIII съездида ишлаб чиқилган чораларнинг тўғрилиги салмоқдор ва яққол аён бўлиб қолди.

КПСС XXIII съезди беш йиллик планни тузишга доир Директиваларни ишлаб чиқди. Бу планни бажариш халқ хўжалигини янада зўр куч билан юксалтиришни таъминлайди, совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини тағин ҳам тўлиқ қондириш учун шарт-шароит яратиб беради. Асосий ишлаб чиқариш фондлари бир ярим баравар кўпаяди, миллий даромад 38-41 процент ошади, меҳнаткашларнинг реал даромадлари 1,3 баравар кўпаяди.

Янги беш йиллик дадил қадам ташлаб жўнашиб кетди. Улуғ Октябрь байрамини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа зўр муваффақият билан якунланди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини оширишнинг ўн ойлик планини ошириб бажарилди. Маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан пландаги 6,7 процент ўрнига 8,3 процентдан зиёд кўпайди.

КПСС Марказий Комитети саноат ходимларини қизғин қутлайди ва уларнинг меҳнатда янги ғалабаларга эришувларини тилайди.

Аҳоли эҳтиёжларини тағин ҳам тўлиқ қондириши лозим бўлган енгил саноат суръатини тезлаштирмоқда. Тўққиз ой мобайнида жун газламалар ишлаб чиқариш 10 процент, устки трикотаж ишлаб чиқариш 20 процент, пойафзал ишлаб чиқариш 8 процент кўпайди.

Ишчилар синфи йиллик топшириқни ҳам мана шундай муваффақият билан адо этади, деб умид қилмоқ учун ҳамма асослар бор. Дастлабки ҳисобларга қараганда, бу йил мамлакат 97 миллион тонна пўлат, 260 миллион тоннадан кўпроқ нефть, 550 миллиард киловатт-соатга яқин электр энергия олади.

Беш йилликнинг биринчи йили ўзига хос йил бўлди. Саноат янги шароитда ишлай бошлади. Бундай шароитда халқ хўжалигини бошқаришда иқтисодий методларнинг роли кучая беради, ишлаб чиқариш корхоналари коллективларининг моддий манфаатдорлиги кучая беради, уларнинг ижодий ташаббускорлиги ўса беради. Бу эса ҳозирнинг ўзидаёқ сезиларли натижалар бермоқда.

Хўжаликни юритишнинг янги системасига ўтган корхоналар ўтган йилдагига қараганда яхшироқ натижага эришдилар. Масалан, бу корхоналарда реализация қилинган маҳсулотнинг ҳажми тўққиз ой мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процентдан зиёдроқ, меҳнат унумдорлиги 8 процент, олинган фойда 20 процентдан зиёдроқ ошди.

Мамлакатнинг заводлари ва фабрикалари Москва ва Ленинграддаги илғор саноат корхоналаридан ўрнак олиб, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш учун, маҳсулот сифатини яхшилаш учун зўр бериб кураш олиб бормоқдалар. Кўпгина корхоналарда янги, тағин ҳам такомиллаштирилган буюмларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда.

Саноатимизнинг муваффақиятлари бизни қувонтиради ва руҳлантиради. Лекин табиийдирки, бу муваффақиятлар бизнинг эътиборимизни мавжуд камчиликлардан, кўпгина корхоналарда ва бутун-бутун саноат тармоқларида бўлган ғоят катта резервлардан суст, баъзан эса уқувсизлик билан фойдаланилаётганлигидан бизнинг эътиборимизни чалғита олмайди.

Иқтисодий ислоҳотни ўтказишни давом эттиравериш — катта умумхалқ ишидир. Бу иш саноат корхоналари коллективларининг, шу корхоналардаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, министрликлар ва идораларнинг, план ва молия органларининг тинимсиз куч ва ғайрат сарфлашларини талаб қилади.

Асосий ишлаб чиқариш фондларидан тағин ҳам самарали фойдаланишга, янги техникани жорий қилишга, меҳнатни яхшироқ ташкил этишга, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашга эришмоқ керак. Планлаштириш ва моддий техника таъминотини кўпроқ илмий асосга қуриш, меҳнатга тўғри ҳақ тўлашни таъминлаш зарур. Хўжалик кадрларининг экономикани чуқур биладиган, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг янги иқтисодий методларини эгаллаб олишга лаёқатли бўлган кадрларини танлаш, тарбиялаш ва ўқитиш ишига жуда катта аҳамият берилмоқда.

Қурилиш ташкилотларининг ишларини яхшилаш вазифаси айниқса кескин вазифа бўлиб қолмоқда. Бинокорларнинг бурчи шуки, улар ишлаб чиқариш қувватларини тағин ҳам тезроқ ишга туширишни таъминлашлари, маблағларнинг сочиб юборилишига йўл қўймасликлари, нобудгарчиликлар ва унумсиз харажатларга қарши тинмай кураш олиб боришлари, иш сифатини яхшилай беришлари лозим.

Революцион байрамимизни кутиб олар эканмиз, совет кишилари қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг ажойиб муваффақиятларидан айниқса қувониб, мамнун бўлганликларини изҳор қилмоқдалар. Совет ҳокимиятининг бутун 49 йили давомида бу йил дон экинларидан энг кўп ҳосил олинганлигини кўриб ҳаммамиз астойдил қувонмоқдамиз.

1 ноябрга қадар колхозлар ва совхозлар давлат омборларига 75 миллион тоннага яқин дон тўкиб қўйдилар.

Пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, собзавот, картошка, луб ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан ҳам яхшигина ҳосил етиштирилди.

Ўтган йилги қишловда рўй берган қийинчиликларга қарамай, чорвачилик муваффақиятли равишда ривожланмоқда. Қорамоллар, қўйлар ва паррандалар сони кўпайди, уларнинг маҳсулдорлиги ошди. Чорвачилик маҳсулотининг ҳамма турларини харид қилиш плани 1 ноябргача ошириб бажарилди. Ўтган йилнинг 10 ойидагига нисбатан 1 миллион 100 минг тонна кўп сут, 692 минг тонна кўп гўшт, 12 минг тонна кўп жун тайёрланди.

Аммо қишлоқ хўжалигининг катта ютуқлари ва муваффақиятларига холис баҳо берадиган бўлсак, бу йил об-ҳаво шароити қулай келганлигини айтмаслик мумкин эмас, албатта. Лекин шундай бўлса ҳам бу муваффақият қозонишнинг шартларидан бири, холос.

Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда партия ўтказаётган йўлнинг тўғрилиги бу муваффақиятларни белгиловчи омил бўлди. КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейин унчалик кўп вақт ўтмади, лекин шу Пленумда ишлаб чиқилган чораларнинг амалга оширилиши социалистик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг табиатига хос бўлган объектив имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланиш учун кенг йўл очиб берди.

Давлат томонидан қишлоқ хўжалигига берилаётган ёрдам қатъий равишда кучайтирилди. Сарфланаётган капитал маблағлар кўпайтирилди, техника ва ўғитлар қишлоқ хўжалигига кўпроқ етказиб берилди, қишлоқ хўжалик маҳсулоти ва саноат молларига иқтисодий жиҳатдан асосланган нархлар белгиланди, моддий манфаатдорлик принципига муттасил риоя қилинмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси колхозчиларнинг, барча қишлоқ хўжалик ходимларининг меҳнат активлигини мисли кўрилмаган равишда оширишни таъминлади.

Партия ва совет органларининг ташкилотчилик иши фан ва кўп йиллик тажриба талабларини ниҳоят даражада ҳурматлашга, колхоз ва совхоз кадрларининг ташаббусини, мустақиллигини ва хўжалик ишларини оқилона юритишларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга асосланмоқда.

КПСС Марказий Комитети қишлоқ меҳнатчиларини катта ғалаба билан қизғин табриклаб, улар эришган муваффақиятларини мустаҳкамлайдилар ва янада кўпайтирадилар, деб ишонч билдиради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш йўлини изчиллик билан оғишмай ўтказа беради, колхоз қишлоғига ҳар томонлама берилаётган ёрдамни кўпайтира беради.

Қишлоқ хўжалигида қўлга киритилган муваффақиятлар, энди қишлоқдаги ишлар унчалик куч ва ғайрат сарфланмаса ҳам жиддий равишда яхшилана беради, деган хотиржамлик ва умидворлик туғдириши мумкинлиги эҳтимолдан холи эмас. Лекин шу нарсани унутмаслик кераки, қишлоқ хўжалигида к а м ч и л и к л а р, ҳал этилмаган проблемалар оз эмас. Муайян қийинчиликлар ҳам бор. Далаларнинг ҳосилдорлигини оширмоқ, чорвачилик маҳсулдорлигини кўпайтирмоқ учун, қишлоқ хўжалик маҳсулотининг таннархини камайтирмоқ учун, ерларни ва ирригация ишларини яхшилаш мақсадида КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида ишлаб чиқилган программани бажармоқ учун кўп куч сарфланиши керак.

Маълумки, шу беш йилликда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш суръатларини бир-бирига яқинлаштириш зарур. Қишлоққа машиналар, ўғитлар, заҳарли химикатлар ва бошқа саноат маҳсулотларини етказиб бериш йилдан-йилга кўпайтирилиши лозим. Қишлоқдаги қурилиш ишлари, тайёрлаш ва савдо органларининг ишлари, қишлоқ хўжалиги хом ашёсини қайта ишлаб берадиган корхоналарнинг ишлари анча яхшилашга муҳтож.

Халқнинг ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини тобора тўлароқ қондириш социалистик ишлаб чиқаришнинг асосий мақсадидир. Буни меҳнаткашларнинг реал даромадлари тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги яққол кўрсатиб турибди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда меҳнаткашлар олаётган реал даромадлар 1966 йилда урушдан олдинги 1940 йилдагига нисбатан уч баравар ошиқ бўлди, 1958 йилдагига нисбатан 37 процент ошиқ бўлди.

Октябрнинг 48 йиллигидан кейин ўтган йил мобайнида аввалари ҳам бўлганидек, уй-жой проблемасини ҳал этишга муттасил эътибор берилиб турди. Шу вақт ичида мамлакатда бир миллион саккиз юз мингдан кўпроқ шинам квартиралар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари, қишлоқларда 375 минг уй қурилди. Ўн ярим миллионга яқин киши янги квартираларга кўчиб кирди ва ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди.

Уй-жой қурилиши мисли йўқ кенг кўламда олиб борилмоқда, лекин бизда уй-жойга бўлган эҳтиёж ҳали катта. Шу сабабли бундан буён ҳам уй-жой биноларини қуришга катта-катта маблағлар сарфлана беради, бунинг учун ҳамма имкониятлардан фойдаланила беради.

Халқ истеъмоли тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Мана шунинг ўзида ҳам аҳолини озиқ-овқат ва саноат моллари билан таъминлашни яхшиламоқ учун кейинги вақтларда қабул қилинган амалий чоралар очиқ кўриниб турибди. Мисол учун ҳар хил нонлар, қанд-шакар, ўсимлик мойи ва сариёғ, маргарин, макарон, кондитер буюмлари сингари озиқ-овқат маҳсулотларини олиб кўрайлик. Бу маҳсулотлар аҳолининг талабини асосан қондириш учун етарли миқдорда савдо шохобчаларига берилмоқда. Гўшт ва сут сотиш кўпайтирилди. Қишлоқда савдо сезиларли равишда яхшиланди.

Шу йилнинг ўн ойи мобайнида чакана савдонинг товар обороти 92 миллиард сўмни ташкил қилди ёки планда мўлжалланганидан қарийб бир миллиард сўм ошиб кетди.

Савдо орқали, шунингдек ижтимоий фондлар орқали ҳам халқ истеъмоли ўсиб бораётганлиги шак-шубҳасиз Лекин турмушнинг талаблари, совет кишиларининг талаблари йилдан-йилга ўсиб бормоқда.

КПСС XXIII съезди истеъмол буюмлари ишлаб чиқараётган саноат тармоқларининг ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқараётган тармоқлардан орқада қолаётганлигини тугатиш вазифасини қўйди. Бу вазифани бажаришда ҳам ҳозир кўпгина ишлар қилинмоқда. Баъзи саноат молларига ва аввало пойафзалга, трикотаж ва тикилган буюмларга, мебель, холодильникларга ошиб бораётган талабни тезроқ қондирмоқ учун жиддий чоралар кўрилмоқда. Лекин гап фақат сонда эмас, шу билан бирга товарнинг сифатида ҳам эканлигини пайқамаслик мумкин эмас. Шу молларнинг кўплари етарли миқдорда чиқарилмоқда-ку. Аммо эндиликда одамлар юксак талаблар қўймоқдалар, модага қараб, дидларига ёқадиган молларни танлаб олмоқдалар.

Савдо ходимларининг бурчи шуки, улар харидорларнинг талабини яхшироқ ва тезроқ ўрганиб туришлари лозим. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати ходимлари илғор корхоналардан ўрнак олиб, ишлаб чиқаришни тезроқ қайта қуришлари, маҳсулот сифатини яхшилай беришлари, чиқарилаётган молнинг сонини кўпайтиришга эмас, балки халқ талабига жавоб берадиган молни ишлаб чиқаришга эътибор беришлари лозим.

Маиший хизмат кўрсатишни халқ хўжалигининг механизациялаштирилган йирик тармоғига айлантиришимиз керак. Бу тармоқ катта моддий техникавий база олади. Шуни уқтириб ўтиш кераккки, маиший хизмат кўрсатишни тўғри ташкил этиш партия қўйган вазифани ҳал этишга—шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг турмуш шароитини бир-бирига яқинлаштиришга ёрдам бериши лозим.

Коммунистик партия ва Совет давлати мамлакатнинг маънавий турмушини яшнатмоқ учун шарт-шароит вужудга келтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Ҳозирги вақтда умумий таълим мактабларида 48 миллиондан кўпроқ киши, техникумларда тўрт миллионга яқин киши ва олий ўқув юртларида 4,1 миллион киши ўқимоқда. Бу йил саккизинчи синфларни тамомлаб чиққан ёшларнинг 75 процентга яқини ўрта мактаблар ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқишни давом эттирмоқда.

Олимларимизнинг меҳнати ҳаммани қойил қолдирмоқда. Совет кишилари биринчи бўлиб, космос йўлини очиб бердилар ва сабот билан коинот сирларини ўрганишни давом эттирмоқдалар.

Дунёда биринчи бўлган бизнинг Ой сунъий йўлдошимиздан шу йил апрель ойида Коммунистик гимн—«Интернационал» социализм ғалабаларининг рамзи бўлиб янгради.

Физика, химия, радиоэлектроника, биология ва медицина соҳасида, сунъий олмос, янги ўта пишиқ материаллар, ноёб машина ва станоклар, овоздан тез учувчи самолётлар, кучли ракеталар яратиш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди.

Адабиёт билан санъат мамлакатнинг маданий тараққиётида ва оммани коммунистик руҳда тарбиялашда тобора зўрроқ таъсирчан куч бўлиб бормоқда. Ленин партияси бадиий интеллигенциянинг ижодига чуқур ҳурмат билан қарайди, ўзининг коммунистик жамият қурилишидаги масъулиятли ролини муносиб бажаришда унга меҳрибонлик билан ёрдам бермоқда ва ёрдам бераверади. Совет халқи ёзувчилардан, санъат арбобларидан турмушни ҳаққоний акс эттирувчи, партия ғояларининг кучини юксак бадиий маҳорат билан уйғунлаштирувчи асарлар кутмоқда.

Октябрнинг қирқ тўққизинчи йили социалистик давлатимиз янада мустаҳкамланган ва ривожланган йил бўлди. Совет социалистик тузумининг сиёсий негизи бўлган ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи, мамлакатимиз халқларининг дўстлиги, барча меҳнаткашларнинг ғоявий-сиёсий бирлиги, уларнинг Коммунистик партия теварагидаги, унинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати теварагидаги жипслиги тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди.

КПСС XXIII съезди социалистик демократияни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашнинг, давлат ҳокимияти органлари ва энг оммавий жамоат ташкилотлари бўлган Советлар фаолиятини яхшилашнинг кенг программасини белгилаб берди.

Меҳнаткашлар депутатлари Советлари шуғулланаётган масалаларнинг кўлами кенг. Эндиликда, КПСС XXIII съезди совет органларининг майда-чуйда ишларига аралашишга ва улар қиладиган ишларни бажаришга батамом чек қўйишни, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини амалга оширишда Советларнинг активлигини оширишни талаб қилган бир пайтда уларнинг роли айниқса ўсиб бормоқда.

Ҳозир партия, совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотларининг иш услубини такомиллаштириш, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, одамларга, уларнинг ишига, уларнинг таклифлари ва эҳтиёжларига эътиборни кучайтириш масалалари, моддий бойликларни, табиий бойликларни тежаб-тергаб ишлатиш алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Ўзингизга маълумки, кейинги вақтларда совет гражданларининг хавфсизлиги, ор-номуси ва шон-шарафини муҳофаза қилишни кучайтириш юзасидан жиддий чоралар кўрилди. Ҳуқуқ-тартиботларни бузишларни барҳам топтиришга қаратилган қонунларни бутун халқ маъқуллаб кутиб олди. Бунинг сабаби ҳам маълум. Совет кишилари социалистик турмуш муҳити ҳамиша осойишта ва мусаффо бўлишини истайдилар.

Ўртоқлар! Бугун, Совет давлати турмушининг эллигинчи, юбилей йили арафасида ажойиб ёшларимиз тўғрисида самимий сўзлар айтгинг келади. Бизнинг йигит ва қизларимиз онгли турмушга қадам қўяр эканлар, аввало оталарнинг тажрибасига мурожаат қилишади, революцион традицияларни ривожлантириш ва кўпайтириш учун уларни қабул қилиб олишади. Комсомоллар ва ёшлар совет халқининг революцион, ҳарбий ва меҳнат шуҳрати жойларига юриши сингари ватанпарварлик ҳаракати кенг қулоч ёзганлиги тасодифий бир ҳол эмас.

Шу юришлар қатнашчиларининг Москва Қизил майдонидаги слёти вақтида ёшларнинг партияга садоқат, Ленин васиятларига садоқат тўғрисида қасамёд қилиб айтган:

«Бизнинг авлодимиз ҳеч қачон Ленин йўлидан четга чиқмайди! Қалбимизнинг ҳар бир тепиши, яшаган ҳар бир кунимиз, ўзимизнинг бутун турмушимиз билан қасамёд қилиб айтамизки, ер юзида коммунизмни қарор т о п т и р а м и з!»—деган сўзлари янгради.

Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун олиб борилган курашда ўз жонини қурбон қилган кишиларнинг ҳайкаллари шаҳарларда ва қишлоқларнинг чеккаларида, тепаларда ва кўчаларнинг чорраҳаларида қад кўтариб турибди. Бу жойлар совет кишилари учун муқаддасдир. Бу жойларда абадий шуҳрат олови ёниб, янги-янги авлодларнинг дилини ёритиб турибди. Бу олов ўчмайди, асло сўнмайди! Октябрь революциясининг алангаси турмушнинг ўзи каби абадийдир.

Битмас-туганмас ҳаётбахш куч ва ижодий ғайратга тўлиб-тошган совет халқи мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини янада юксалтиришнинг КПСС XXIII съезди белгилаб берган программасини бажаришга киришди. Унинг илҳомбахш меҳнати бутун совет жамиятига ва ҳар бир кишига наф келтирувчи янгидан-янги моддий ва маънавий бойликларнинг чашмаси бўлади.

Октябрь революциясининг тарихий ҳаққонийлиги, совет социалистик тузумининг афзаллиги умри тугаб бораётган капиталистик систематнинг инқирози манзарасида айниқса яққол кўринмоқда.

Империализм апологетларининг «капиталистик тузум яшариб бормоқда» ва қандайдир «ялпи фаровонлик» жамиятига айланиб бормоқда, деган уйдирма гапларини турмуш рад этмоқда. Империалистик мамлакатлардаги техника тараққиёти ва иқтисодий ривожланиш самараларини монополистик капитал зўрлик билан ўзиники қилиб олмоқда, социал тенгсизлик ўсиб бормоқда.

Монополиялар ҳали ҳеч қачон сўнгги йиллардагидек бойлик орттирмаган эди. Империалистик мамлакатларда вужудга келган экономикани давлат-монополистик тарзда бошқариш системаси айни монополияларнинг манфаатларига хизмат қилмоқда.

Меҳнат билан капитал ўртасидаги, монополиялар билан халқ ўртасидаги антагонизмнинг ўсиши, бир ҳовуч молия капитали магнатларининг зулми кучайиб бораётганлиги, ирқчиликнинг авж олаётганлиги, миллий бойликлар ҳарбий саноат трестларининг ғаразли мақсадлари йўлида ўтказилаётган милитаризация тадбирларига совурилаётганлиги, монополияларнинг меҳнаткашлар турмуш даражасига ва демократик ҳуқуқларига ҳужум қилаётганлиги — ҳозирги кундаги капиталистик воқеликнинг инкор қилиб бўлмайдиган фактлари ана шулардан иборат.

Ғарбдаги баъзи мамлакатларда ишчилар синфи қаттиқ кураш натижасида иш ҳақини бирмунча оширишга эришганлиги инфляция натижасида кўп жиҳатдан пучга чиқиб қолмоқда. Ҳатто капитализмнинг бадавлат мамлакатларида ҳам миллион-миллион кишиларнинг боши камбағалчиликдан чиқмаяпти.

Америка касаба союзлари бирлашмасининг яқинда Қўшма Штатлар конгрессига тақдим этган баёнотида мамлакат аҳолисининг бешдан бир қисми камбағалчиликда яшамоқда, деб айтилади.

Капитал мамлакатларидаги меҳнаткашларнинг синфий жанглари бўшашаётгани йўқ, ишчилар синфи билан унинг партиялари капитализмга ҳужум қилиб, меҳнаткашларнинг иқтисодий, социал ва сиёсий ҳуқуқлари учун курашнинг ғоят турли-туман формаларидан моҳирлик билан фойдаланмоқдалар. Меҳнат аҳли марксчи-ленинчи партиялар, коммунистлар уларнинг ҳаётий манфаатларини қатъият ва изчиллик билан ҳимоя қилишларини тобора чуқурроқ англаб бормоқда.

Фақат социализмгина меҳнаткашларга реал сиёсий эркинликларни ва моддий бойликларнинг адолатли тарзда тақсимланишини таъминлаб бера олишини, планетамиздаги меҳнат аҳли социализм йўлидан боргандагина тўла социал озодликка, чинакам халқ ҳокимиятига ва ҳақиқатан ҳам ялпи фаровонликка эришиши мумкинлигини Октябрь революциясининг тарихий тажрибаси ғоят ишонарли тарзда кўрсатди.

III. КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИНИНГ ХАЛҚАРО АҲАМИЯТИ. ТИНЧЛИК УЧУН, ИМПЕРИАЛИСТИК АГРЕССИЯГА ҚАРШИ КУРАШ

Ўртоқлар!

Октябрь ғояларининг улуғвор кучи шундан иборатки, у, халқларни эксплуатация ва зулмнинг ҳамма формаларидан озод қилиш ғояларидир, социалистик яратувчилик ва инсонпарварлик, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик ғояларидир. Октябрь ғоялари барча мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларига, энг эзгу орзу-умидларига мос бўлиб тушмоқда ва шу сабабли бу ғоялар тинчлик, миллий озодлик, демократия ва социализм кучларининг халққа душман халқаро реакция кучларига қарши ҳужум байроғи бўлиб қолди.

Социалистик ҳамдўстликдаги халқларнинг қудратли яратувчилик шижоати, капитал мамлакатларидаги пролетариатнинг синфий жанглари, Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларининг миллий озодлик кураши, тинчликсевар кучларнинг империалистик агрессияга қарши, янги жаҳон урушининг олдини олиш учун кураши ана шу ҳужумда яхлит бўлиб қўшилиб кетмоқда.

Улуғ байрам кунида Совет Иттифоқи коммунистлари, бутун халқимиз қардош коммунистик партияларга бирдамлик ва мададкорлик изҳор қиладилар.

Капитал ҳукмрон бўлган қирқта мамлакатда коммунистлар подпольенинг оғир шароитларида ишлашга мажбур бўлмоқдалар. Улар таъқиблардан қўрқмай, қаҳрамонона кураш олиб бормоқдалар. Биз меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун довюрак курашчиларга қардошлик саломи йўллаймиз!

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати КПССнинг XXIII съездида маъқулланган ташқи сиёсат йўлини қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар. Коммунизм қурилишидаги, империализмга қарши, тинчлик ва хавфсизлик учун курашдаги бизнинг муваффақиятларимиз бошқа социалистик мамлакатлар ва барча революцион, прогрессив кучларнинг муваффақиятларидан ажралмасдир.

Совет халқи, социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари империалистик агрессия сиёсатига оғиздаги дўқ-пўписаларни эмас, балки ҳаракат бирлигини, социалистик ҳамдўстликнинг иқтисодий потенциали ва ҳарбий-сиёсий қувватини мустаҳкамлашни қарама-қарши қилиб қўймоқдалар. Уларнинг янги ҳаёт қуришдаги муваффақиятлари, уларнинг тинчликсеварлик ташқи сиёсати бутун дунё халқлари кўз ўнгида социализм ғояларининг жозибали кучини мустаҳкамламоқда.

Империалистик реакциянинг кирдикорлари, унинг янги дунё кучларига қилаётган ҳамлалари маълум қийинчиликларни вужудга келтирмоқда, албатта. Лекин халқларнинг озодлик ҳаракатини тўхтатиб бўлмайди. Бу ҳаракат ўсиб ва кенгайиб, жаҳондаги воқеаларнинг жозибали кучини мустаҳкамламоқда.

Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг сиёсати равшан ва тушунарлидир. Биз ўзимизнинг ички ишларимизга ҳеч кимнинг аралашишига йўл қўймаймиз, бошқа мамлакатлар ва халқларнинг ишларига империалистларнинг ҳар қандай аралашувига қарши қатъият билан кураш олиб борамиз, айни маҳалда ўзимизнинг тартибларимизни бошқаларга зўрлаб қабул қилдиришга уринмаймиз. Бизнинг партиямиз революцияни «экспорт» қилиш ёки «унга туртки бериш» назарияларини рад этиб, В. И. Лениннинг коммунизмнинг аҳамиятини амалда, мисолда кўрсатиш лозим деган кўрсатмаларига муттасил амал қилиб келмоқда. Мамлакатимизда муваффақиятли суратда коммунизм қуриш ана шундай илҳомбахш мисол бўлади.

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Куба Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Румыния Социалистик Республикаси, Чехословакия Социалистик Республикаси ва Югославия Социалистик Федератив Республикаси билан қардошлик муносабатлари муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан ғоят мамнундирлар.

Социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликнинг ривожланиб бораётганлиги ҳар бир мамлакатнинг равнақ топишига ёрдам беради ва айни маҳалда жаҳон социализм системасини мустаҳкамлайди. Социалистик мамлакатлар ўртасидаги иқтисодий алоқалар доимо ўсиб бораётганлиги ҳаммамизни қувонтиради. Халқ хўжалик планларини координациялаш кенгаймоқда, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш ривожланиб бормоқда. Ўзаро иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган давлатлар ўртасидаги савдо-сотиқнинг умумий ҳажми 1961—1965 йилларда 100 миллиард сўмга етай деб қолди. Ҳозирги беш йилликда савдо-сотиқ ҳажми тахминан бир ярим баравар ортади.

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий Маслаҳат комитетининг Бухарестда бўлиб ўтган кенгаши социалистик мамлакатлар сиёсий ҳамкорлигини ривожлантиришда муҳим босқич бўлди. Бу кенгаш Европадаги социалистик мамлакатлар бирлиги ва жипслигини намойиш қилиб кўрсатди, ҳаракатларни янада координациялашга ёрдам берди.

Совет Иттифоқи, Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Куба, Монголия, Польша, Румыния ва Чехословакия партия ҳамда ҳукумат раҳбарларининг яқинда совет элида бўлган қардошлик учрашувлари тўла ҳамжиҳатлик ва бирлик руҳида ўтди.

Ўртоқлар! Вьетнамдаги таҳликали воқеалар социалистик давлатлар халқларининг, бутун дунё халқларининг эътиборини ўзига тортмоқда. Қўшма Штатлар империалистлари қаҳрамон Вьетнам халқига қарши қонли босқинчилик урушини давом эттирмоқда.

Вьетнам элига ташланаётган америка бомбаларининг портлаши Ҳинди-Хитой ярим оролидан анча узоқларда ҳам мудҳиш акссадо бермоқда. Американинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши ҳаракат бутун дунёда ўсиб бормоқда, Қўшма Штатлар ташқи сиёсат соҳасида тобора кўпроқ яккаланиб қолмоқда.

Совет Иттифоқи Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги ваҳшиёна урушини қатъиян қоралайди. Бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда у Америка агрессиясини даф қилиш учун қаҳрамон Вьетнам халқига зарур бўлган ёрдамни кўрсатиб келди ва бундан буён ҳам кўрсатаверади. КПССнинг бутун сиёсати, социалистик мамлакатларнинг Бухарестдаги кенгашда қабул қилган қарорлари бу хусусда ҳеч қандай шак-шубҳага ўрин қолдирмайди.

Совет ҳукумати масалани бартараф этишнинг 1954 йилги Женева битимларида асослаб берилган, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг машҳур тўрт моддасида ва Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг беш моддасида баён этилган адолатли программани батамом қўллаб-қувватлайди.

Кейинги вақтларда АҚШ ҳукмрон доиралари Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатларни яхшилашга тайёрмиз, деган гапларни қайта-қайта такрорламоқдалар. Лекин Қўшма Штатлар социалистик ҳамдўстликдаги давлатлардан бирига қарши агрессияни кенгайтириш йўлидан боришни давом эттираётган экан, бу гапларнинг қандай қиммати бўлиши мумкин?

Совет Иттифоқи Европадаги бошқа социалистик мамлакатлар билан ҳамдўстликда Европа қитъасидаги тинчлик ва хавфсизликни қатъият билан ҳимоя қилиб турибди. АҚШ ҳукмрон доираларининг мадади билан Германия Федератив Республикаси ҳукумати зўр бериб ўтказаётган реванш сиёсати Европа марказида хатарли ҳарбий ўчоқни вужудга келтирмоқда. Германия Федератив Республикасининг агрессив кучлари иккинчи жаҳон уруши якунларини қайта кўриб чиқишни, Европада таркиб топган давлат чегараларини ўзгартиришни орзу қилмоқдалар. Бонннинг ҳозирги ташқи сиёсат йўлига ана шу хом ҳаёллар асос қилиб олинган.

Европани тинч ривожлантиришнинг реал йўли Варшава шартномасида қатнашувчи мамлакатлар Бухарест кенгашида қабул қилинган декларацияда белгилаб берилган бўлиб, бу йўл Европа давлатлари ўртасидаги мавжуд чегараларнинг ўзгармаслиги ва даҳлсизлигини эътироф қилишдан, Германия Федератив Республикасининг ядро қуролига эга бўлишига ҳеч қандай имконият қолдирмасликдан иборат.

(Давоми учинчи бетда).

Ўртоқ А. Я. ПЕЛЬШЕ докладининг охири

(Боши 1 ва 2-бетларда).

Совет Иттифоқи Ғарбий ва Шарқий Европа давлатларининг ҳар томонлама ҳамкорлик қилишини, дунёнинг ана шу районидаги ҳарбий кескинликни юмшатишни, бир-бирига қарама қарши турган ҳарбий блокларни тарқатиб юборишни ёқлаб чиқмоқда. Европадаги барча давлатларнинг тўпланиб, ҳозиргача киритилган ва яна киритилиши мумкин бўлган таклифларни муҳокама қиладиган ва музокаралар ўтказадиган вақти келди.

Мамлакатимизнинг ва бошқа социалистик давлатларнинг изчил тинчлик сиёсати Ғарбий Европага «совет ҳарбий хавфи» тўғрисида реакцион пропаганда тўқиб чиқарган афсонага қараганда анча таъсирчан бўлиб чиқди. Эндиликда Вашингтон — Бонн ўқи Европа мамлакатларига қандай хавф солаётганлигини ана шу мамлакатлардаги ижтимоий-сиёсий доираларнинг тобора кенг табақалари тушуниб олмоқда.

Америка империализмининг Европадаги реакцион кучлар билан иттифоқ бўлиб тузган НАТО системаси чуқур танглиликни бошидан кечирмоқда. Франция тупроғидан чиқариб юборилган унинг штаблари ночор аҳволга тушиб қолганидан бошпана қидириб, Европа йўлларида санқиб юрибди.

Хавфсизликнинг пухта системаси ҳали вужудга келтирилмаган экан, Европадаги социалистик давлатлар Варшава шартномаси мудофаа ташкилотини мустаҳкамлай берадилар, ўз қуролли кучларининг жанговар тайёргарлигини ва биргалашиб ҳаракат қилиш маҳоратини такомиллаштира берадилар. Энг замонавий қурол-яроғларга ва юксак маънавий руҳга эга бўлган бизнинг қуролли кучларимиз жаҳон социалистик системаси ғалабаларини ҳимоя қилишга ва ҳар қандай агрессорларга қақшатқич зарба беришга ҳамиша шай бўлиб турибдилар.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқи мустамлакачилик ва ирқчилик режимлари зулми остида қолиб келаётган халқларнинг курашини қатъият билан қўллаб-қувватламоқда, мустамлакачиликка қарши ҳамма кучларнинг биргаликда ҳаракат қилишини ёқлаб чиқмоқда. Курашаётган халқлар Ангола, Мозамбик, Уммон узра озодлик байроғини тикадиган кун, Родезия ва Жанубий Африка Республикасидаги ирқчилик зулми абадий тугатиладиган кун узоқ эмас. Мустамлакачилик билан ирқчилик планетамиздан супуриб ташланиши лозим!

Совет Иттифоқи мустақил сиёсат ўтказаётган ёш миллий давлатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантирмоқда. Бизнинг Бирлашган Араб Республикаси, Жазоир, Сурия, Гвинея, Мали, Конго (Браззавиль) ва бошқа мамлакатлар билан муносабатларимиз муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Ривожланишнинг нокапиталистик йўлини танлаб олган давлатларга биз катта муваффақият тилаймиз.

Мустамлакачилик кўпгина хатарли ва «аста-секин ҳаракат қиладиган миналар» қолдириб кетганлигини ҳисобга олмай бўлмайди. Бу нарса у ёки бу босқичда ўзини билдириб қўймоқда ва кўпинча можароларга сабаб бўлмоқда, империалистик кучлар шу можаролардан фойдаланиб қолишга ҳамиша тайёр бўлиб турибдилар.

Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги ҳарбий можаро вақтида ана шундай бўлди. Икки мамлакат раҳбарларининг Совет ҳукумати ёрдамида муваффақиятли якунланган Тошкент учрашуви Осиёнинг йирик давлатлари ўртасидаги ҳарбий можарога чек қўйишга кўмаклашди. Ҳиндистон билан Покистон Тошкент учрашувида белгиланган принципларга бундан буён ҳам амал қиладилар деб умид қилса бўлади.

Совет Иттифоқи тинч-тотув яшаш принциплари асосида бошқа социал системадаги мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантириш учун изчил ҳаракат қилмоқда. Бизнинг Франция билан муносабатларимизда қўйилган катта қадам, Япония, Италия, Канада билан алоқаларнинг ривожлантирилаётганлиги бунга мисол бўла олади. Бизнинг Финляндия, Афғонистон билан ҳамкорлигимиз мустаҳкам яхши қўшничилик асосига қурилмоқда. Кейинги вақтда Туркия ва Эрон билан муносабатларимиз муваффақиятли ривожланиб бормоқда.

Совет ҳукумати ҳарбий хавф-хатарнинг ҳозир мавжуд бўлган ҳамма ўчоқларини йўқотиш юзасидан таъсирчан чоралар кўриш ва халқаро кескинликни юмшатиш мақсадларини кўзлаб, давлатларнинг ички ишларига аралашишга йўл қўймаслик тўғрисидаги, уларнинг мустақиллиги ва суверенитетини муҳофаза қилиш ҳақидаги декларациянинг бажарилиши қандай бораётганлиги тўғрисидаги масалани, шунингдек Африка, Осиё ва Латин Америкаси мамлакатларидаги чет эл ҳарбий базаларини тугатиш ҳақидаги ҳамда ядро қуролини тарқатмаслик хусусида бир битимга келишни қийинлаштирувчи ҳаракатлардан воз кечиш ҳақидаги таклифларни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXI сессияси муҳокамасига киритди.

Кенг жаҳон жамоатчилиги совет таклифларига ижобий фикр билдирмоқда. Бош Ассамблея XXI сессияси биринчи комитетида қатнашувчи юз давлат Совет Иттифоқининг ташаббусини маъқуллади ва энг муҳим проблемалардан бири — ядро қуролини тарқатмаслик хусусидаги тавсияларни қабул қилди.

Ўртоқлар! Агрессорларни жиловлаб қўймоқ, тинчликни сақлаб қолмоқ ва мустаҳкамламоқ учун аввало империализмга қарши чиқаётган барча кучлар бирлигини, антиимпериалистик кураш авангарди — жаҳон коммунистик ҳаракати жипслигини мустаҳкамлаш зарур.

Бахтга қарши, шуни қайд қилишга тўғри келмоқдаки, Хитой раҳбарлари империализмга қарши, АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши биргаликда ҳаракат қилиш тўғрисидаги КПССнинг ва бошқа қардош партияларнинг ҳамма таклифларини рад этмоқда. Хитой раҳбарлари СССР АҚШ империалистлари билан «тил бириктирди» деган, Совет Иттифоқида капитализм «қайтадан тикланмоқда» деган бемаъни уйдирма гаплар ниқобига яшириниб, бизнинг мамлакатимизга ва бошқа социалистик мамлакатларга қарши сиёсий кураш фронтини кенгайтириб бормоқдалар, халқаро коммунистик ҳаракатдаги ўзининг нифоқчилик ишларини кучайтириб бормоқдалар. ХКП Марказий Комитети XI пленуми қарорларининг моҳияти ҳам айни мана шундадир. Шу қарорлар Хитойда советларга қарши туҳматчилик кампаниясини тағин ҳам кучайтириб юборди.

Партиямиз Марказий Комитети империализм революцион кучларга қарши ўз ҳужумларини кучайтираётган, АҚШ Вьетнамдаги агрессияни кенгайтираётган бир шароитда империализмга қарши курашчиларнинг сафларига нифоқ солувчи ҳар қандай ҳаракатлар ниҳоят хатарли бўлади, деб неча марталаб айтган эди. Бундай ҳаракатлар, очиғини айтганда, умумий душманга — империализмга, жаҳон реакциясига жуда қўл келади.

Бундай ҳаракатлар учун оғир масъулият батамом Хитой раҳбарлари устига тушади. Ҳозир «маданий революция» деб аталган тадбир байроғи остида Хитойда қилинаётган ишларнинг революция ва маданиятга ҳам, марксизмга, социализм сиёсатига ҳам ҳеч бир алоқаси йўқ. Марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми позицияларида қаттиқ турган Коммунистик партиялар раҳбар органларининг баёнотларида ва қарорларида Хитойдаги воқеаларга ана шундай адолатли баҳо берилмоқда.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати Хитой халқи ва Хитой коммунистлари билан дўстликни мустаҳкамлаш йўлини ўтказишни ўзларининг интернационал бурчи, деб ҳисоблайдилар. Биз шунга аминмизки, вақти келиб Хитой коммунистлари империализмга қарши кураш сафига яна қўшиладилар, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари тантана қилади.

Империалистик кучларнинг кирдикорларига қарамай, нифоқчи унсурлар томонидан қилинаётган хатти-ҳаракатларга қарамай, жаҳон коммунистик ҳаракати ривожланиб бормоқда ва ўз позицияларини мустаҳкамламоқда.

Қардош Коммунистик ва ишчи партияларининг катта кўпчилиги марксизм-ленинизм принципларига, пролетар интернационализми принципларига ва умумий душманимиз империализм ва реакцияга қарши курашдаги қардошларча бирликка чексиз содиқдирлар. Шак-шубҳа йўқки, қардош коммунистик партиялар ҳамма имкониятлардан, кўп йиллик тажрибадан, халқаро коммунистик ҳаракатнинг энг муҳим проблемаларини коллектив бўлиб ҳал этишнинг турли форма ва методларидан фойдаланиб, ўз сафлари бирлигини янада мустаҳкамлашнинг тағин ҳам самаралироқ йўлларини топадилар.

* * *

Ўртоқлар! Ярим аср муқаддам, большевиклар партияси халқни Улуғ Октябрь революциясига отлантирган пайтда Россияда 240 минг коммунист бор эди, бутун дунёда уларнинг сони 400 мингдан ортмас эди. Владимир Ильич ўзининг меҳнаткашлар ҳузурида сўнгги марта чиқишида, Москва Советининг 1922 йил 20 ноябрдаги пленумида сўзлаган нутқида партиянинг социализм қурилишидаги улуғ кучи тўғрисида бундай деган эди:

«Мамлакатдаги бутун аҳолига нисбатан кичик бир группа кишилардан иборат бўлган бизнинг партиямиз шу ишга киришди. Мана шу кичик группа бутун нарсани ўзгартиришни ўз олдига вазифа қилиб қўйди ва уни албатта ўзгартиради».

Бу башоратли сўзлар эди. Ильич бошлаб берган иш улкан самаралар берди. Ўз сафларида 12 ярим миллиондан ортиқ коммунистни бирлаштирган бизнинг партиямиз доно ленинча йўлдан коммунизм сари бормоқда, ўз сафларида коммунизм учун курашувчи эллик миллионга яқин кишини бирлаштирган коммунистик ва ишчи партиялар ўсиб, куч-қувватга тўлиб бормоқда.

Бу — улуғ, енгилмас кучдир, ўртоқлар!

Октябрь революциясининг йиллиги — умумхалқ байрами. Бутун турмушимизда бўлганидек бу байрамда ҳам ижтимоий ва нуқул шахсий мотивлар бир-бирига чамбарчас боғланиб кетади. Ҳар бир совет кишиси, ҳар бир совет оиласи бу байрамни энг қувончли, энг катта ва шонли байрам қилиб нишонлайди. Бу йилги байрам иккита жаҳоншумул тарихий айём — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги бўсағасида нишонланмоқда.

Коммунистик партия, мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари босиб ўтилган кураш ва ғалабалар йўлига ҳақли ифтихор туйғулари билан назар ташлайдилар ва Совет ҳокимиятининг 50-юбилей йилига равшан келажак истиқболлари билан кирадилар. Мамлакатда улуғ байрамни муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёзмоқда. Совет халқи ўз жонажон давлатининг юбилейини меҳнатда, экономика ва маданиятни ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонлаш учун жўшқин ижодий кучларга тўлган ҳолда тайёргарлик кўрмоқда.

Келгуси йил Маркс-Энгельс-Ленин улуғ таълимотининг тантанаси йўлида, Октябрь ғояларининг, коммунизм ғояларининг тантанаси йўлида янгидан-янги ажойиб зафарлар қозониладиган йил бўлади, бунга шак-шубҳа йўқ.

Яшасин коммунизм бинокори — улуғ совет халқи!

Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Яшасин халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги ва жипслиги!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Яшасин коммунизм!

(А. Я. Пельше доклади зўр эътибор билан тингланди ва қарсақлар билан бир неча марта бўлиниб турди).

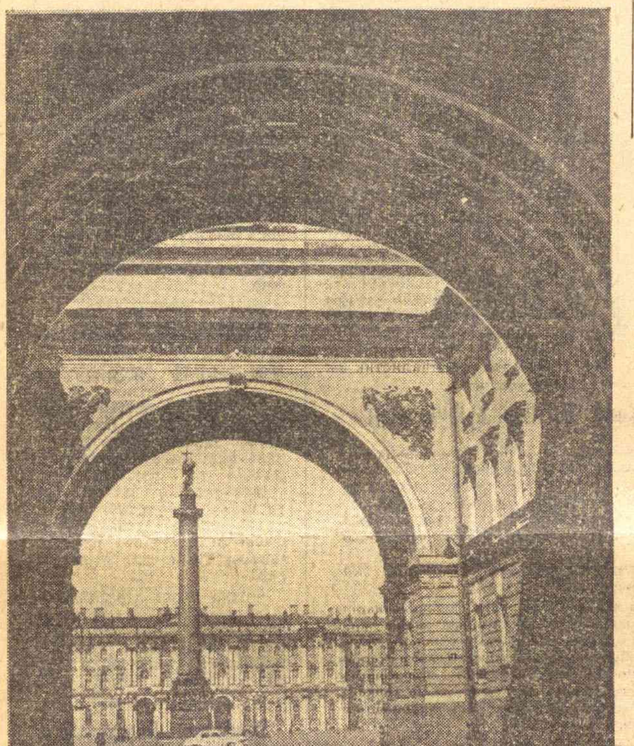

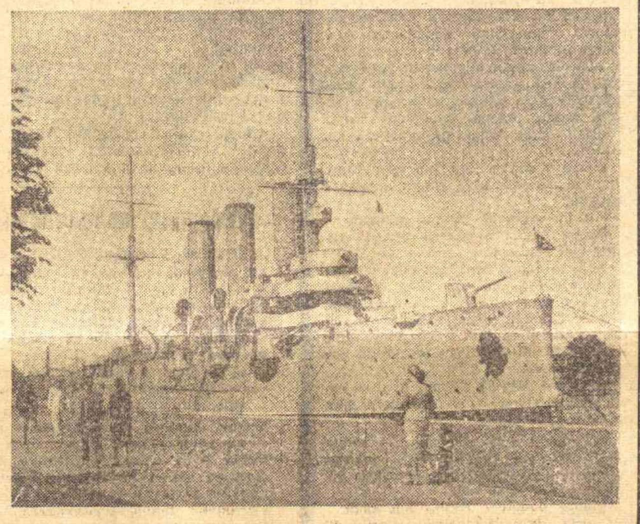

Ленинград — Улуғ Октябрь революциясининг бешиги деб ном қозонган қаҳрамон шаҳар. Суратларда: 1. 1917 йилнинг 7 ноябрида ишчи ва солдатлар биргаликда жанг қилиб, қўлга киритган Бош штаб арки. 2. Қишки саройга тарихий ҳужум қилинганлиги ҳақида биринчи бор дарак берган афсонавий «Аврора» крейсери. Э. ПЕНСОН фотолари.

ЭНГ ЯХШИ КОЛЛЕКТИВЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари ва омухта ем саноати министрлигининг ходимлари Улуғ Октябрь байрамини ўз планларини ошириб бажариш билан кутиб олмоқдалар. Белгиланган топшириқдан ташқари 7000 тонна дон тайёрлаб қўйилди.

Министрликка қарашли саноат корхоналари коллективлари меҳнатда қувончли муваффақиятларга эришдилар. Улар навли ун, гуруч, шунингдек чорвачилик учун омухта ем ишлаб чиқариш учун белгиланган ўн ойлик программани муваффақиятли адо этдилар. Озуқабоп террамицин ишлаб чиқариш топшириғи ҳам анча ошириб бажарилди. Учинчи квартал якунлари бўйича ун ва омухта ем ишлаб чиқаришда энг юксак кўрсаткичларга эришган Тошкентдаги 2-тегирмон комбинати коллективига СССР Министрлар Совети тайёрлаш давлат комитети билан қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчилари ва хизматчилари касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи бериладиган бўлди.

●

5 ноябрда Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига қарашли 2-йўл-қурилиш бошқармасига «Ҳурмат белгиси» ордени топширилди. Бошқарма коллективи бу юксак мукофотга беш йиллик планнинг йўл қурилиши топшириқларини бажаришни таъминлашда эришган муваффақиятлари ва ишларни уюштиришнинг прогрессив усулларини жорий қилганлиги учун сазовор бўлди.

Йўл қурилиш бошқармаси коллективининг вакилларига орденни СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова топширди.

Шофер В. Р. Вергун, қурилиш мастери Т. Ғайбуллаев, йўл-қурилиш бошқармасининг бошлиғи С. Д. Коротков 2-йўл қурилиш бошқармаси ходимлари номидан гапириб, автомобиль йўллари ходимларининг меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик изҳор этдилар ва бошқарманинг барча ходимлари Ватан топшириқларини бажариш учун ўз кучларини ҳеч қачон аямайди, дедилар.

●

Ўзбекистон геология ходимлари Улуғ Октябрнинг 49 йиллигини ажойиб меҳнат зафарлари билан нишонламоқдалар. «Ўзбекгидрогеология» ва Самарқанд геология трестларининг марказий лабораториялари, Чотқол, Олмалиқ экспедициясининг коллективлари шу йил учинчи квартали социалистик мусобақасида ғолиб чиқдилар ва СССР Геология министрлиги ҳамда геология-қидирув ишлари ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлдилар.

Шунингдек «Ўзбекгеофизика» трестига Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳамда республика касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи, Тошкент геология тресги ва Ҳисор нефть қидирув экспедицияси коллективларига республика Геология министрлиги ҳамда геология-қидирув ишлари ходимлари касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроқлари берилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашиш соҳасидаги хизматлари учун СССР Олий Совети Президиуми номидан қуйидагилар «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин:

1. Милиция подполковниги **Алиев** Бойтемир
2. Милиция старший сержанти **Алимов** Норқобил
3. Милиция капитани **Аҳмаджонов** Раҳмат
4. Милиция капитани **Баскис** Марк Абрамович
5. Милиция младший сержанти **Беседин** Анатолий Михайлович
6. Ички хизмат подполковниги **Гульянс** Армаис Григорьевич
7. Милиция старший лейтенанти **Жалилов** Маҳмуд
8. Милиция подполковниги **Жумаев** Салом
9. Милиция старший лейтенанти **Избосаров** Қубай
10. Милиция старший лейтенанти **Мавлонов** Маҳаммад
11. Милиция капитани **Мамажонов** Аҳмаджон
12. Милиция капитани **Маҳмудов** Собиржон
13. Милиция капитани **Муротбеков** Мирзажон Ботирович
14. Милиция капитани **Норбеков** Ёрли
15. Милиция капитани **Неъматов** Маматқул
16. Юстиция старший маслаҳатчиси **Никифоров** Анатолий Андреевич
17. Ички хизмат майори **Попов** Юрий Иванович
18. Милиция лейтенанти **Раҳимов** Шамси Абдуллаевич
19. Милиция младший лейтенанти **Саидалиев** Маҳмуд
20. Милиция старшинаси **Сотсков** Фёдор Владимирович
21. Милиция майори **Тошев** Тоҳир
22. Милиция капитани **Тошматов** Ғулом
23. Милиция лейтенанти **Тлембоев** Қалпоқ
24. Милиция капитани **Умарбеков** Шавкат
25. Милиция капитани **Холмирзаев** Турғун
26. Ички хизмат полковниги **Ҳамидов** Наби Розиқович
27. Милиция сержанти **Элмуродов** Қурбон
28. Милиция старший лейтенанти **Юсупов** Ботирали Қодиралиевич
29. Милиция старший сержанти **Юсупов** Исмоил
30. Милиция старшинаси **Ёқубов** Ҳожиакбар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1966 йил, 5 ноябрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ш. О. ХЎЖАЕВга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони бериш тўғрисида

Саноат соҳасидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун ҳамда туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари Шамсиддин Охунович **Хўжаевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1966 йил, 5 ноябрь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Совет матбуоти органларида узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати билан Туркистон ҳарбий округининг газетаси — «Фрунзевец»нинг редактори Филипп Калистратович **Венгрин** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашиш ишида эришган муваффақиятлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш министрлиги милиция ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Туғилган кунига 60 йил тўлганлиги муносабати билан ҳамда республиканинг план, молия ва статистика органларида узоқ йиллар самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Сайфиддин Фахриддинович **Раҳиммирзаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

УРУШ ҚАТНАШЧИЛАРИГА МУКОФОТЛАР

5 ноябрда Ўзбекистон ССР Ҳарбий комиссариатининг Жанговар Шуҳрат хонасида Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан бир группасига СССР орден ва медаллари топширилди. Бу кишилар немис-фашист босқинчиларига қарши олиб борилган жангларда кўрсатган жанговар хизматлари учун мукофотланган эдилар. Ҳукумат мукофотларини республика Ҳарбий комиссари генерал-майор К. К. Каримов топширди.

АССАЛОМ, ОКТЯБРЬ!

Воҳид ЗОҲИДОВ.

Улуғ Октябрь инқилоби! Буни ҳеч қандай сўз ва ибора билан тўла таърифлаб бўлмайди. У ўзи мўъжизадир, айни замонда мўъжизалар мўъжизасидир.

Ҳа, ҳам кечмишда, ҳам ҳозир табиий ва ижтимоий мўъжизалар ҳақида гапиришди ва гапирадилар одамлар. Дарҳақиқат, мўъжизалар бўлган ва бўлади. Улар оз ҳам эмас. Шу билан бирга улар маълум қонуниятдан ташқарида ҳам эмас. Мана шундай мўъжизалар орасида энг мўъжизаси бизнинг мамлакатда бундан 49 йил аввал Октябрь ойида рўй берди.

Мўъжиза деганда биз ғайри оддий, беқиёс, қайтарилмас, ғоят зўр ва ҳайратланарли воқеани кўзда тутамиз ва шу туфайли унга мўъжиза деб ном берамиз. Ана шундай мўъжизалар орасида энг беқиёс ва ҳайратомузи юқорида тилга олганимиз Октябрь табаддулотидир.

Одамзод дунёга келиб, эс-ҳушини танибдики, бутун ҳаёти, куни-кечаси зулм, зулмат, ҳуқуқсизлик ва муҳтожликда ўтди.

Бу зулм, зулмат, ҳуқуқсизлик ва муҳтожлик ҳар хил эди. Қул қилиб ишлатиш ва меҳнатини ўғирлашдан тортиб то турма ва дорга қадар, очлик ва бошпанасизликдан тортиб то сил касали ва саводсизлик балосига қадар, ҳалокатли уруш, аччиқ таҳқир ва даҳшатли таъқиблардан тортиб то... Ҳаммасини санаб бўладими!?

Бу зулм, зулмат, ҳуқуқсизлик ва муҳтожлик ниҳоят даражада зўр, шафқатсиз ва чидаб бўлмас даражада оғир бўлиб, бутун планетамизни қоплаган эди. Улар асрлардан асрларга, наслларидан наслларга ўта ҳар бир мамлакатда, ҳар бир халқ хонадонида, ҳар бир азиз инсон дили ва ҳаётида чексиз ҳоким эди. Улар билан авлодлар олишди, уларга қарши асрлар курашди, оқизилган ёш, тўкилган қон ва кесилган бошлар лаънатлади уларни. Лекин ҳам замон жилови, ҳам авлодлар тақдири уларнинг ихтиёрида бўлиб қолаверди, жаҳолат ва адолатсизлик сиртмоғида ақл ва адолат бўғилаверди, парчаланаверди. Фалак — ҳаёт тескарича айланаверди. Асрлар ва авлодлар фожиасини қарангки, ҳатто қуёш ҳам шафқат қилмади, тўла сувли дарёлар ҳам қайрилиб кулиб боқмади бечора инсонларга.

Лекин ёрқин ҳаёт ҳақидаги орзулар илдиз отаверди, одамийлик қадр-қиммати, зулм ва муҳтожлик курашга ундайверди ва разолатга бўлган нафрат, ғазаб қатъиятга айланаверди.

Ниҳоят 1917 йил октябрь кунлари етиб келди. Тескари айланган дунёнинг ўзи тайёрлаган, ҳаёт қонунияти тақозо қилган, тарих ҳукми ва халқ иродаси билан белгиланган мўъжиза рўй берди — янги олам ва янги ҳаёт, яъни ҳақиқий инсонийлик асосига қурилган янги давр таваллуд топди — мўъжиза юз берди.

Ҳа, шундай бўлди. Ахир Октябрь инқилоби неча минг йиллик тажрибага, давлат, хурофот ва қурол каби қудратли воситаларга эга бўлган, асрлар енгилмас бўлиб келган зулм ав зўравонлик оламидан зўр чиқди, ақл ва адолат тантанасини таъмин этиб, янги тарих — «фалак чархи»нинг тўғри айланиш жараёнини бошлаб берди.

Бу мўъжизадан унаверди мўъжизалар.

Ахир, у рўй берганидан кейинги тўрт-беш йиллардаги диёримиз аҳволини эсга олинг. Пишқирган тўфон билан тўла денгизда бир отадек эди. Лекин даҳшатли тазйиққа қарамай метин қоядек туриб берди. Ҳа, яқингинада туғилган, танаси жароҳат билан қопланган ва якка бўлган янги диёрга, янги тузумга қарши ғазаб ва нафрат билан тўлиб-тошган, тишига қадар қуролланган ички контрреволюция ва ташқи интервенция билан олишди, бутун капиталистик олам билан курашди Октябрь. Енгди.

Бу мўъжиза эди, мўъжиза Октябрдан унган мўъжиза эди.

Кейинларчи! Не-не ҳамлалар бўлмади?! Чунончи, свастика таққан ажалфуруш Гитлер газандаларини эсланг! Бариси енгилди — Октябрь ғалабаси, унинг ғоялари тантанаси давом этаверди.

Чор замонидан мерос бўлиб ўтган иқтисодий ва маданий қолоқлик ҳам зўрликда, ҳавфлиликда душмандан қолишмас эди. Ахир, оммада саводсизлик, қишлоқда омоч, ишчи оиласида йўқсуллик ҳоким эди. Бу душман ҳам енгилди. Йиллар ўтди. Энди қарабсизки, ҳозирги болалар бу қолоқликни ёлғиз тарих дарсликларидан ё қария боболарининг ҳикояларидангина биладиган бўлиб қолдилар. Омоч ва пилтачироқ даражасидан қоинотни забт этишга қадар юксакликка кўтарилдик. Умуман ижтимоий ҳаётнинг ҳар соҳасида тараққиётнинг шундай беқиёс баланд поғоналарига кўтарилдикки, бутун дунё ҳайратда қолмоқда, тан бермоқда. Халқларимизнинг бири капитализмдан, бошқаси феодализмдан, яна бошқаси ҳатто патриархалчиликдан социализмга ўтди, энди эса энг олий инсоний орзу ва идеал ҳисобланган коммунизмнинг муҳташам биносини қад кўтартирмоқда. Шулар орасида, шу бахтиёр қардошлар, шу дўст ҳамкорлар оиласида ўзбек ҳам бор.

Бу мўъжизадир — мўъжиза Октябрдан унган мўъжизадир. «Милаб» номли ҳинд газетаси бош редакторининг қуйидаги сўзлари бежиз эмас.

«Халқнинг бахт-саодати тўғрисидаги орзу-умидлари билан Аловиддиннинг сеҳрли чироғи ҳақида ажойиб эртак бор. Бу чироқ чўлларни боғу-бўстонга айлантиришга, кўз очиб юмгунча ажойиб саройлар барпо қилишга қодир. Ҳозирги Ўзбекистоннинг ҳаёти ҳам худди шу эртакка ўхшайди. Эртакда мўъжизани сеҳрли куч яратади. Сизларда эса бу куч тамомила реалдир».

Бу куч халқнинг астойдил қилган илҳомбахш меҳнатида мужассамлашган.

Октябрь инқилобининг ташкилотчиси буюк Ленин ўз вақтида башорат қилиб айтган эди: «Бизнинг йўлимиз... тўғри йўл, чунки эрта ё кеч, албатта, бошқа мамлакатлар ҳам шу йўлга келиб қоладилар».

Ҳа, Улуғ Октябрь табаддулотининг аҳамияти умумбашарийдир. У қолоқ мамлакатда, юпунлар томонидан амалга оширилган бўлсада, бутун дунёни, ер юзининг ҳар ерида ҳоким бўлган ҳамда капитал деб аталган машъум паразитик бойлик ва боёнлар оламини, барча мазлум ва кўзи ёшлилар, дили қонлилар оламини ларзага келтирди. Капитализм, унинг юксак босқичи — империализм, лаънати мустамлакачилик системаси ўз инқирози даврининг, ҳалокати процессининг бошланғичини шу Улуғ Октябрдан олди. Бу процесс мана ярим асрча вақт мобайнида борган сари зўраймоқда ва тезлашмоқда. Октябрь ҳайқириқларининг акс-садоси барча қитъаларда ҳамон янграмоқда. Октябрь ғоялари бутун планетамиз бўйлаб ҳамон ғолибона юриш қилмоқда. Мана қаранг, бир вақтлар социалистик давлат биздагина, биттагина эди. Энди эса ўн тўртта. Бир вақтлар дунёнинг олти мамлакатидагина компартия бор эди, энди эса 88 мамлакатда мавжуд, 50 миллиондан ортиқ коммунистлар бор. Бир вақтлар дунёнинг аксар қисми, ер юзи аҳолисининг кўпчилиги мустамлакачилик сиртмоғида занжирбанд эди, энди эса бу машъум система барбод бўлди. Бир вақтлар капитал корчалонлари мамлакатлар ва халқлар тақдирини хоҳлаганларича идора этган ва белгилаган бўлсалар, энди уни идора этиш ва белгилаш адолат ва озодлик тарафдорларининг, ақл — ва умумбашарий тараққиёт тарафдорларининг — Улуғ Октябрь социалистик инқилоб ғоялари тарафдорларининг иши ва вазифаси бўлиб қолди.

Ҳа, «Аврора» замбаракларининг зарбаларидан кейинги йилларда бутун планетамизнинг ижтимоий қиёфаси тубдан ўзгарди, ақл ва адолат фойдасига ўзгарди. Бу ўзгариш дунё бўйлаб узил-кесил муваффақият қозонажак, албатта. Бу-том маънодаги қонуний мўъжиза. Бу — мўъжиза Октябрдан унган мўъжиза.

Ҳа, ҳинд халқининг улуғ фарзанди Жавоҳарлаъл Неруниng мустамлакачиликка қарши курашда турмада ўтириб ёзган қуйидаги сўзлари бежиз эмас эди:

— Совет революцияси кишилик жамиятини анча олдинга силжитди ва ўчириб бўлмайдиган ёрқин алангани ёқди. Бу революция жаҳон етиб келиши мумкин бўлган янги цивилизацияга асос солди... Тарихий воқеалар ва жамият тараққиётининг узун занжирларида аллақандай маъно, аллақандай изчиллик пайдо бўлди, келажак эса эндиликда ноаниқ бўлмай қолди. Шунингдек, Совет Иттифоқининг ютуқлари амалий фавқулодда чуқур таассурот туғдирди.

Дарҳақиқат, энди башарият келажаги аниқ. У, Улуғ Октябрь ғояларига мансуб.

Ажойиб айём! Бугун — Буюк Октябрнинг 49 йиллик тўйи ва тантанаси кунида дунёнинг ҳар ерида, миллион-миллион инсоф эгаларининг тили ва дилида шу мўъжизага таҳсин ва тасанно садолари баланд янграмоқда. Эл қатори биз ҳам беҳад севинч ва миннатдорчилик билан деймиз:

— Ассалом, эй мўъжизакор Октябрь!

«ДЎСТЛИК» АРМУҒОНИ

Қутлуғ байрамга студентлик туҳфаси тайёрлаганимиздан беҳад хурсандмиз. Куни кеча «Дўстлик» Бутуниттифоқ студентлар отрядининг аъзоси Володя Петин Тошкент фондига ажратилган маблағ ҳисобига қуриб битказилган болалар боғча-ясли комбинатини фойдаланишга топшириш ҳақидаги ҳужжатга қўл қўйди. Давлат комиссияси объектни аъло баҳода қабул қилди.

Комбинатни миннатдор тошкентликлар ўтюрак студентлар отряди номига — «Дўстлик» номига қўйишгани бизни айниқса қувонтириб юборди. Студентлар қурилиш отрядлари ташаббуси билан тўпланган маблағнинг бир қисмини Тошкентда болалар комбинати қуришга ажратишга қарор қилиб, унинг бунёд этилишида ҳам шахсан қатнашишни бурчимиз деб билдик. Мамлакатимизнинг Волгоград ва Воронеж, Горький ва Киев, Ленинград ва Минск, Москва ва Ленинобод, Омск ва Фрунзе сингари ўн икки шаҳаридан тўпланган 80 нафар йигит ва қиз қурилишда астойдил меҳнат қилди.

Боғча-ясли комбинатини жиҳозлашни ҳам студентлар ўз оталиғига олишди. Ленинградликлар чиройли мебеллар юборишди. Мухин билим юртининг студентлари эса чиройли расмлар ҳадя этишди.

Бугун комбинатга келсангиз ўзингизни «болалар дунёси»га келиб қолгандек ҳис этасиз. Турли-туман ўйинчоқлар, ажойиб китобларда тасвирланган расмларни кўриб ҳайратланасиз.

Борис СУЗДАЛЬЦЕВ,

Бутуниттифоқ «Дўстлик» студентлар қурилиш отряди командирининг ўринбосари.

Суратда: Ишчилар шаҳарчасидаги студентлар армуғон этган боғча-ясли комбинати.

КИЧИК ҲИКОЯЛАР

Саид АҲМАД

МУКОФОТ

(РЕПОРТАЖ)

Абдуқодир уйига босар тусарини билмай кириб келди. У хотинига бир гапириб ўн кулади.

— Ҳа, нима бало, бўлар бўлмасга илжайиб қолдингиз.

— Э, сўрама хотин. Иш йирик. Бугун приказ бўлди. Менга мукофот беришади. Ҳали кечқурун мажлисга борганда кўрасан. Чапаклар остида саҳнага чиқиб қирқ сўмни директорнинг қўлидан олиб тушаман.

Хотиннинг ранги оқариб кетди.

— Нима бўлди, рангинг ўчиб кетди. Севинганингданми. Ўзингни тут. мукофот олишимни энди кўряпсанми. Илгарилари ҳам олганманку, Ўзингни бос, хотин.

Хотин гапиришга чоғландию бўлмади. Лаби очилмади, жағи бир икки силкинди холос. Абдуқодир уни суяб диванга ётқизди. Юзига сув пуркади. Ҳаво кўпайсин деб деразани ланг очиб юборди.

Абдуқодир ўзининг шошма-шошарлигидан хафа бўлди. Хотинининг юраги ёмонлигини билади. Нима қилиб мукофот олганини бирдан айтиб қўйди. Бунақа масалада шошилмаслик керак. Етиги билан гапириш керак.

Салдан кейин хотин ўзига келди. Кўзини очиб у ёқ бу ёққа қаради, Тилга кирди. Ўрнидан турди.

— Менга қаранг, Мукофот чиққан бўлса байрамга болалар ҳеч нарса кийишмас экан-да.

— Нега, хотин? Кеча маош олдим, бугун мукофот пулини олиб келаман. Болаларга нима керак бўлса олиб беравер. Ё кечаги пулни йўқотиб қўйдингми? Қўрқмай айтавер!

— Йўқотганим йўқ, дадаси. Эртага ҳаммасини бир қилиб йўқотамиз.

Абдуқодир ҳайрон бўлди. Хотинининг иситмаси бор гумон қилиб пешанасини ушлаб кўрди. Йўқ, иситмаси йўқ. Ё мияси айниб қолдимикан? Йўғе!

— Менга қара, хотин. Битта кух, дегин.

Хотиннинг жаҳли чиқиб кетди.

— Бу нима жиннилик? Мени ичган гумон қиляпсизми? Кайф қилади деб минераль сув ичмайманку!

Абдуқодирнинг бу қилиғи хотинини ранжитди. Хотиннинг кўзидан алам ёшлари қалқиб чиқди. Абдуқодир қилган ишининг на қадар аҳмоқона эканлигини пайқаб қолдию, дарров хотинидан узр сўради. Аммо хотин астойдил ранжиган эди.

— Тўғрисини айт, хотин, нега эртага пул йўқотамиз?

Хотин тарс-гурс қилиб уйдан чиқаркан, дўнғиллади:

— Пул йўқотишни эртага ўз кўзингиз билан кўрасиз.

Шундоқ бўлди. Эр хотин бу тўғрида кеча гаплашишган эди. Бугун, икки юз ўн тўрт сўм пул йўқолди. Ишонмасангиз бирма бир айтиб беришим мумкин.

Абдуқодир кеча қирқ сўм мукофот олди. Бугун эрталабдан бошлаб мукофотни «ювиш» бошланди. Қирқ сўм ўша мажлисдан кейиноқ буфетда қолди. Бугун эрталаб унинг мукофот олганини муборакбод қилгани ёрбиродарлар, қавм-қариндошлар йўқлаб кела бошлашди. Шу бугуннинг ўзида уч марта ош дамланди. Арақ, вино деган нарса тинмай дўкондан ташиб турилибди.

Кечқурун директор, бошбух, завком раиси, цех бошлиғи, бош инженер, ҳаммаси хотинлари билан мукофот олган Абдуқодирни табриклагани келишармиш.

Шундоқ одамлар қадам ранжида қилишади, дастурхон дурустроқ ясатилмаса бўлмайди.

Абдуқодир «Москвич» оламан деб йиғаётган омонат кассадаги пулидан етмиш сўм қарз олдириб келди.

Директор билан бош инженер коньяк ичади, қолганларга арақ, хотинларга шампанский, вино..!

Оббо бу етмиш сўм ҳам урпоқ бўлмайдику. Яна ўн саккиз сўм керак. Ҳа, айтганча икки машинанинг шофери ҳам бор.

Узоқ-яқин қариндошлар бу гаплардан ҳали бехабар. Кейин эшитишади.

Анча кунларгача зиёфат.

Абдуқодир хотинининг кўзига қараёлмайди. Бир уйда туриб, бирга меҳмон кутиб кўз кўзга тушмай бўладими?! Икковининг кўзи учрашиб қолди. Абдуқодир хаспга қийма тиқаётган хотинига гуноҳкорона боқаркан, йиғламсираб деди:

— Жон хотин, чеҳрангни оч. Энди мукофот беришса олмайман, ўлай агар олмайман.

Хотин илжайди.

Бу Абдуқодир учун чинакамига мукофот эди.

ҚУЛОҚ, ТОШ, ҚЎЛ, ШАВКАТЖОН

(ЛАВҲА)

Гапдан гап чиқиб одамзоднинг пасткаши қанақа бўлишига бориб тақалди .Шунда бир киши салмоқлаб гапга аралашди.

— Раҳмонали деган бир ошнам бор эди. Ўзи умрида бирор жойда ёлчитиб ишламаган. Аммо ҳар ойда бир марта почтачи қирқ икки сўм йигирма тийин опкелиб беради. Аввалига пенсия олса керак, деб ўйладик. Ундоқ десак, қайси ишни қотирганига пенсия олади. Ўзи унча қари ҳам эмас.

У пенсия олишидан бир ойча олдин бошига салла ўраб юрган эди. Бир пиёнистага худо инсоф берибди, деб хулоса қилгандик. Кейин билсак у пенсия эмас алимент оларкан. Яна ҳамма ёқасини ушлади. Товба, эркак одам қандоқ қилиб алимент олади?

Дунёда сир деган нарса бир кун очилмай қолмас экан. Раҳмонали ресторанда бир одам билан муштлашиб қопти. У одам жаҳл устида Раҳмоналининг қулоғидан чўзган экан, шир этиб йиртилиб кетибди. Салла ўраб юриши шундан экан. Хулласи Раҳмонали қулоғини йиртган кишини судга берибди, суд Раҳмонали меҳнат қобилиятини йўқотган, деб у кишининг моянасидан йигирма процентини икки йилга Раҳмоналига ҳукм қилиб берибди.

Раҳмонали ҳар ой алиментни еб, самоварларда қариллаб юрибди.

Бу гап қизиқ эканку аммо бошқа биров янгисини айтиб берди.

— Шу ҳам пасткашлик бўптими. Манавуни эшитинг. Идорамизнинг бошлиғи нотоб бўлиб касалхонага тушиб қолди. Докторлар текширишса буйрагига тош келган экан. Операция қилиб олиб ташлашди. Бир бўлим мудиримиз бор, ўлгудек лаганбардор. Ўша одам касалхонага бориб буйракдан чиққан тошни эсдалик учун бошлиғимиздан сўраб олти.

Ҳозир ҳам бўлим мудири ўша тошни дастрўмолга тугиб, ёнида авайлаб олиб юрибди.

Улфатлардан бири гапга суқулди.

— Қодиржонов деган завхозимиз бор эди. Қизиқ бўлди. Уч-тўрт кунгача одамларга чап қўлини тутиб кўришиб юрди. Нима гап, қўлингиз оғрияптими, десак индамайди, гап бор, дейди, холос. Бир куни ўзи айтиб берди.

У бошқармамизнинг бошлиғи Раҳимқулов билан кўришиб қолган экан. Шундоқ табаррук қўл теккан бармоқлар уч-тўрт кун роҳат қилсин, деб бировнинг қўлига тегизмай асраб юрган экан.

Ана шунақа пасткашликлардан анчагина гаплашиб ўтирдик. Менга энг таъсир қилгани шу бўлди:

Бир идоранинг бошлиғи фарзанд кўради. Бола туғилганига икки ойдан ошса ҳамки унга ном қўйилмайди. Дадаси ҳар куни министрнинг олдига бориб кабинетига киролмай қайтиб келади. Шу хил ўн кун қатнагандан кейин энди кирадиган бўлганда министр командировкага кетиб қолади. У командировкадан ўн кунда қайтиб келиб, отпускага чиқиб кетади. Отпускага чиққан кунининг эртасига бояги идора бошлиғи унинг уйига боради. Министр курортга кетиб қопти.

Идора бошлиғи уни бир ой кутади. Отпускадан келганда ахири қабулига киради.

— Хўш, хизмат? — дейди министр.

Идора бошлиғи тавозе билан эгилиб, гап бошлайди.

— Худо бизга бир ўғил берди. Шунга ном қўймоқчи эдик. Мен Шавкатжон деб ном қўйишни ният қилдим. Кейин билсам ўғлингизнинг номи Шавкатжон экан. Шу ўғлингизнинг номини ўғлимга қўйсам майлими, деб келган эдим.

Министр ҳайрон бўлди. Дунёда нима кўп, Шавкат отли бола кўп. Қўйса қўявермайдими?

— Майли, — деди министр. — бемалол. Хоҳланг Шавкатбек, хоҳланг Шавкатали, хоҳланг Шавкатхўжа қўйинг, менга бари бир.

Идора бошлиғи кўзига ёш олди.

— Йўқ, йўқ Шавкатжон деб қўйишга рухсат беринг. Шундоқ бўлсин. Ўтиниб сўрайман.

— Боринг, ана, Шавкатжон бўлақолсин.

Идора бошлиғининг кўзлари шодликдан порлаб кетди. Дарров ўрнидан туриб қуллуқ қилди.

— Мартабалари бундан ҳам зиёда бўлсин. Бу яхшиликларини сира унутмайман. Болагинамнинг оти ўзларидан абадий эсдалик бўлиб қолади.

Идора бошлиғи уйга келса алла қачон болага Худойберган деб ном қўйиб қўйишибди. Дадаси қилди тўпалонни, қилди тўпалонни.

— Хей, нима деб ўтирибсан. Бу номни министр қўйиб берган. Министрнинг буйруғини бекор қилишга ҳаққим йўқ.

Ҳозир болани онаси Худойберган деб, дадаси Шавкатжон деб чақиради. Бола Шавкатжон деса ҳам қарайди, Худойберган деса ҳам қарайди.

Ўйлаб қарасам пасткашликнинг катта кичиги бўлмас экан.

Бизнинг суҳбат

ҲАММА НАРСА ИНСОН УЧУН

Байрам дастурхони учун савдо ходимлари аҳолига қандай совғалар тайёрлаётганликлари тўғрисида мухбиримиз Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги савдо техникаси ва тажриба алмашиш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Н. И. Гранаткиндан бу ҳақда қандай тадбирлар кўрилганлиги ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди:

— Улуғ Октябрнинг 49 йиллик юбилейига биз ҳам муносиб совғалар билан келдик.

Республикамизда бир қанча йирик савдо иншоотлари қурилиб ишга туширилди. Иқлим шароитимизни ҳисобга олиб, катта шаҳарлар Бухоро ва Андижонда йирик озиқ-овқат маҳсулотлари сақланадиган музхоналар қурилиб ишга туширилди. Бир қанча шаҳарларда ошхона, ресторанлар қурилиб хўрандалар ихтиёрига топширилди.

Мамлакатимизнинг турли районларидан 60 минг тонна картошка олинди. Яна 20 минг тонна картошка ташиб келтириш кўзда тутиляпти. Бундан ташқари Белоруссия ССРдан қўшимча 20 минг тонна картошка олиб келинади. Кўплаб пиёз, карам, лавлаги келтирилди.

Пойтахтимиздаги барча бозорлар қошида сабзавот ярмаркалари ташкил этилди. Бу ярмаркаларда байрам кунлари ҳам аҳолига маҳсулот сотилади. Озиқ-овқат магазинларига балиқлар, музлатилган гўшт, турли колбасалар, кондитер моллари, сут маҳсулотлари, мевалар ва бошқа маҳсулотлар кенг ассортиментда сотилади. Пойтахтда эса магазинларга тирик балиқлар чиқарилади.

Уй бекалари учун ҳам катта қулайликлар яратилди. Савдо нуқталарининг кўпчилигида ярим фабрикатлар, озиқ-овқатлар бемалол етказиб берилади.

Барча ошхона, кафе ва ресторанлар хўрандалар ихтиёрида бўлади. Мавжуд овқатланиш жойларидан ташқари қўшимча ошхоналар, павильонлар қуриляпти. Фақат Тошкентнинг ўзида қўшимча яна 10 ошхона қурилмоқда. Бундай ошхоналар кўпроқ қардош республикалардан келган бинокорлар истиқомат қилаётган жойларда ишга туширилади.

Хуллас, савдо ходимлари шу кунларда аҳолига зарур озиқ-овқат ва саноат маҳсулотларини ўз вақтида етказиб бериш каби муҳим ва масъулиятли вазифани ҳис қилиб ишламоқдалар.

ПЛАНЕТАМИЗДА

«ИНСОНИЯТ ТАРИХИДА ЯНГИ БОСҚИЧ»

ДЕҲЛИ, 5 ноябрь. (ТАСС). Улуғ Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида янги боб очди ва жаҳон социалистик революцияси процессини бошлаб берди, деб ёзади Ҳиндистон Коммунистик партияси Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси Адҳикари ҳафталик «Нью эйж» газетасининг навбатдаги сони саҳифасида. Октябрь революцияси Осиё, Африка халқларини, шу жумладан ҳинд халқини империализмга қарши, яхши истиқбол учун курашга руҳлантириб юборди. Социалистик лагерь, деб давом этади Адҳикари, иккинчи жаҳон урушидан кейин халқаро тараққиётда ҳал қилувчи фактор бўлиб қолди, Совет Иттифоқи ва социалистик лагерь эришган буюк муваффақиятлар эса тинчлик таянчи ва империалистик агрессияга қарши қудратли тўсиқ бўлиб қолди.

Янги давр, деб ёзади Адҳикари, капитализмнинг жаҳон кризиси кучайиб бораётган ҳолда мустамлакачилик, империалистик агрессия ва уруш кучлари устидан ғалаба қилиш ва пировардида социализмнинг капитализм устидан жаҳон миқёсида ғалаба қозониш истиқболларини очиб бермоқда. Аммо кураш узоқ ва шиддатли бўлади. Буни Вьетнамда Америка агрессиясининг кучаётганлиги кўрсатиб турибди.

Адҳикари, қаҳрамон Вьетнам халқи ўз мамлакати мустақиллигини ҳимоя қилиш учунгина эмас, балки бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш учун тарихий кураш олиб бормоқда, деб ёзади ҳамда вьетнам халқи бу курашда империализмга ва мустамлакачиликка қарши Совет Иттифоқи бошлиқ жаҳон фронтининг мадади ва ёрдамига таянади.

Хитой Халқ Республикасининг ҳаракати эса деб уқтиради Адҳикари, бу фронтга қарши қаратилмоқда. Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари ҳозирги пайтда социалистик лагердаги ва жаҳон коммунистик ҳаракатидаги бирликка қарши қаратилган ихтилофчилик фаолиятини янада авж олдириш йўлини танлаб олдилар. Хитой Халқ Республикаси раҳбарлари тутган бундай мавқе Вьетнам ишига зарар келтирмоқда, деб кўрсатади автор.

«Совет Иттифоқининг буюк миллий байрами арафасида, — деб ёзади пировардида Адҳикари, — Ҳиндистон Компартияси шуни тантанали суратда ваъда қиладики, ҳинд коммунистлари империализм ва урушга қарши, демократия ва социализм учун кураш олиб борилаётган жаҳон фронтида Ҳиндистон муносиб ўрин эгаллаши учун мамлакатнинг ишчилар синфи ва демократик кучларини бирлаштиришга янада қатъий интиладилар.

Америка авиациясининг ВДРга ҳужумлари

ХАНОЙ, 5 ноябрь. (ТАСС). Американинг 7-флот кемаларида ҳамда Жанубий Вьетнам ва Таиланддаги базаларда жойлашган кўп самолётлари кеча Вьетнам Демократик Республикасининг ҳаво масофасига бостириб кирди. Америка авиацияси Виньлинь зонаси, Куангбинь, Хатинь, Нгеан ва бошқа вилоятларда жойлашган аҳоли яшайдиган пунктларни ва саноат объектларини бомбардимон қилди ва ўққа тутди.

Айни вақтда АҚШ ҳарбий кемалари мамлакат жанубидаги бир қанча районларни ҳам ўққа тутишни давом эттирди.

ВИА агентлиги ана шу ҳақда хабар бериб, яна қуйидагиларни ёзади: Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси кеча халқаро комиссияга норозилик мактуби йўллади. Мактубда АҚШ ҳукумати Вьетнам Демократик Республикасига қарши ҳаводан қилинадиган ҳужумларни ва бошқа ҳарбий ҳаракатларни дарҳол тўхтатсин ҳамда 1954 йилги Женева битимларига ва халқаро ҳуқуқнинг барча нормаларига қатъий ва тўғри риоя қилинишини таъминласин деб талаб қилинади.

1.533 ҚУЗҒУН УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 5 ноябрь. (ТАСС). Кеча Вьетнам Халқ армияси жангчилари Ханой осмонида Американинг битта разведкачи самолётини уриб туширдилар деб хабар беради ВИА агентлиги.

Американинг «Ф-4 Фантом» деган яна бир самолёти Хабак вилояти территорияси устида уриб туширилди.

Шундай қилиб, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида қароқчиларча ҳужум қилиш вақтида уриб туширилган Америка самолётлари сони 1.533 тага етди.

ПАНАМАДА СУВ ТОШҚИНИ

ПАРИЖ, 5 ноябрь. (ТАСС). Тинимсиз жала қуйганлиги натижасида Панаманинг бир қанча районларидаги дарёлар тошиб кетди.

Франс Пресс агентлиги мухбирининг Панама шаҳридан хабар беришича, бир неча киши ҳалок бўлган ва 100 дан ортиқ киши бедарак йўқолган. Мамлакатнинг шу районларидаги 20 мингдан ортиқ аҳоли бошпанасиз қолган.

Пишқириб оқа бошлаган дарёларнинг суви бир неча кўприкни ювиб кетган. Панамерика автомобиль йўлида қатнов издан чиққан.

Тэйнинь вилоятидаги жанглар

ПАРИЖ, 5 ноябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армияси жангчилари кеча Тэйнинь вилоятида Америка, Филиппин ва Жанубий Вьетнам қўшинларининг позицияларига уч марта ҳужум қилдилар. Ватанпарварлар мустаҳкамланган Суойкао лагерини 75 миллиметрли тўплардан ўққа тутдилар.

Франс пресс агентлиги мухбирининг Сайгондан хабер беришига кўра, Жанубий Вьетнам партизанларининг ҳужумлари натижасида Америка ва Филиппин қўшинлари талафот берган.

Олимлар Вьетнамдаги урушга қарши

ПАРИЖ. (ТАСС). Жаҳоннинг энг йирик математикларидан 1.444 киши «Вьетнамдаги урушга доир халқаро декларация»ни имзолади. Бу декларацияда олимлар Америка қуролли кучлари олиб бораётган урушга, кундан-кунга тобора даҳшатлироқ бўлаётган урушга қарши норозилик билдирадилар. Декларацияда жумладан айтиладики, Жонсон томонидан амалга оширилаётган урушни кучайтириш сиёсати Вьетнам проблемасини ҳал этмайди, балки умумий урушга олиб келиши мумкин, холос.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03 — Байрам табриклари. 6.15 — Қўшиқлар ва маршлар. 7.20 — Маршлар. 8.15 — Дўстлар табриги. 8.25 — Байрамингиз қутлуғ бўлсин, дўстлар (концерт). 9.15 — Қўшиқлар ва маршлар. 9.45 — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллигига бағишланган репортаж (Тошкент шаҳар Ленин номли майдондан). 12.30 — Улуғ байрам ҳақида (Москва Қизил майдонидан). 15.00 — Октябрь ёғдуси остида (адабий-музикали композиция). 17.00 — «Авлодларга хат» (радиокомпозиция). 17.30 — Қувноқ қўшиқ ва куйлар (рус.). 18.00 — Музикали салом (янги Тошкентни қурувчилар учун). 19.25 — Куй ва рақслар. 20.00 — «Қувноқ тўлкинда». 21.20 — Концерт (пахтакорлар учун). 22.10 — Катта байрам концерти.

8 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт. 9.15 — Концерт. 10.30 — Қўшиқлар. 11.10 — «Нафосат даврасида». 12.15 — Эрталабки салом (Москва). 13.30 — Дўстларимиз қўшиқлари. 14.00 — Пахта далалари куйлари. 15.00 — «Дугоналар» радиожурнали. 16.00 — Концерт (республика донгдор кишилари талабига мувофиқ). 17.00 — «Юность Узбекистана» радиостанциясы. 18.00 — «Динамо» (Киев) — «Торпедо» (Москва) командалари ўртасида футбол (СССР кубоги учун финал ўйин). 18.45 — Татар куйлари. 19.20 — Концерт. 20.00 — Кулги кечаси. 21.15 — Концерт («Оқ олтин» ижодкорлари учун). 22.00 — «Байрам радиотўлқинида» (рус.). 22.30 — Рақсга таклиф. 23.20 — Лирика кечаси.

9 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт. 9.30 — Енгил чолғу куйлари. 10.10 — Дўстлик ва тинчлик қўшиқлари. 10.30 — Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар. 11.10 — Партия ходими минбари. 11.25 — Квартет. 12.15 — Спорт (рус.). 12.30 — Совет авторларининг қўшиқлари. 13.30 — Классик куйлар. 16.15 — Ўзбекистон эстрада оркестри. 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.10 — Социализм мамлакатлари куйлари. 18.30 — Симфоник куйлар. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.10 — Музикали драмалардан парчалар. 20.45 — «Олтин водий индустриясининг келажаги». 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Коммунистик ахлоқ ва тарбия. 22.15 — Вальслар. 22.40 — Туркманистон адабиёти ва санъати декадаси олдидан. Туркман шоирларининг шеърлари. 23.20 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.45 — **Туркистон Ҳарбий округи қўшинлари паради ва Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг намойиши** (Тошкентдаги В. И. Ленин номли майдондан).

12.45 — **Ҳарбий парад ва пойтахт меҳнаткашлари намойиши** (Москва Қизил майдонидан).

17.00 — **Октябрь, сенга шоншараф!** (болалар учун ўзбек тилида концерт).

17.45 — **Биринчи концерт** (болалар учун).

18.05 — **Пионерия киножурнали.**

18.15 — **Ёшлар бали** (ўзбек тилида).

19.45 — **Янги цирк программаси.**

20.25 — **Наштар»** (ўзбек тилида сатирик киножурнал).

20.45 — **Пазанда** (ўзбек тилида кинокомедия).

21.55 — **Табассум ҳамроҳингиз бўлсин** (ўзбек тилида адабий-музикали эшиттириш).

23.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Москва кўрсатади.**

8 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.30 — **Биз Ильич набиралари** (болалар учун ўзбек тилида).

11.00 — **Ҳамма нарсани билгим келади.**

11.10 — **Саҳнада ўзбек цирки.**

12.50 — **Жоржи Марьянович** (фильм-концерт).

13.25 — **Акваланглар сув тубида** (бадиий фильм).

16.00 — **Бизнинг қувноқ хоровод** (кичкинтойлар учун ўзбек тилида).

17.35 — **Урмонда катта байрам** (қўғирчоқ фильм).

Москва кўрсатади

17.00 — **«Динамо» (Киев) — «Торпедо» (Москва) командалари ўртасида футбол.** СССР кубоги учун финал ўйин, танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

Тошкент кўрсатади

19.45 — **Муз устидаги саҳнада.**

20.15 — **Қувноқ куй ва ҳангомалар.**

21.45 — **Огонёк** (Улуғ Октябрь байрамига бағишланган концерт).

23.35 — **Қўшиқ ва рақслар** (ўзбек тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

17.00 — **«Динамо» (Киев) — «Торпедо» (Москва) командалари ўртасида футбол.** СССР кубоги учун финал ўйин, танаффус вақтида — Телевизион янгиликлар.

19.45 — дан **Москва кўрсатади.**

9 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 10.30 — **Малика ва уч табиб, Болалар ва ҳайвонлар** (болалар учун). 10.55 — **Еввойи ғозлар** (мультфильм).

Ўзбек тилида: 11.55 — **Революция номи билан** (бадиий фильм). 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.20 — **Ёш қурувчилар** (мактаб ўқувчилари учун). 19.00 — Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадаси олдидан. **Санъат — қалб ойнаси.** 19.20 — **Чолғу куйлари.**

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Жаҳон расмини чизаман. Қўрқмас Важа** (болалар учун). 17.35 — **Устозим** (мактаб ўқувчилари учун). 18.05 — **11 ёшли скульптор.** 18.15 — **Бионика нима дегани?** (илмий-оммабоп фильм). 18.35 — **Телефильм.** 18.50 — **Сўнгги катер** (фильм-опера).

Ўзбек тилида: 19.40 — **Қардош Мўғулистон ерида** (ҳужжатли фильм). 20.00 — **Гуллар водийси куйлари.** 20.20 — **Ишонинг менга, одамлар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 7/XI да кундуз **Доктор Айболит,** кечқурун **Дилором,** 8/XI да кундуз **Этик кийган мушук,** кечқурун **Оққуш кўли,** 9/XI да кундуз **Евгений Онегин,** кечқурун **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/XI да кундуз ва кечқурун янги спектакль **Оқ кабутар,** 8/XI да кундуз ва кечқурун **Парвона,** 9/XI да кундуз **Қутлуғ қон,** кечқурун янги спектакль **Оқ кабутар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/XI кундуз соат 12 да **Ёшликда берган кўнгил,** кундуз 4 да **Концерт,** кеч 7 яримда **Ёшликда берган кўнгил,** 8/XI кундуз соат 4 да **Концерт,** кеч 7 яримда **Бағритош,** 9/XI да **Тошболта ошиқ.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — **Байрам кунларидаги концертлар:** 8/XI гача кеч соат 8-да **Дагомея миллий балети** (Африка).

7 ва 8/XI кундуз соат 5 да **Хоразм ашула ва рақс ансамбли.**

7/XI кундуз соат 2 да ва 8/XI кундуз 12 да **Воронеж давлат рус халқ хори.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — («Шапито») — РСФСРда хизмат кўрсатган артист, йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан,** Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. Тошкенбоев** раҳбарлигида **Ўзбек цирк коллективи гастроллари.** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Акром Юсупов** раҳбарлигида қизиқчилар группаси қатнашади.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005. В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249. В30250. В30251. В30252. В30253. В30254. В30255. В30256. В30257. В30258.

 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 06827